

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

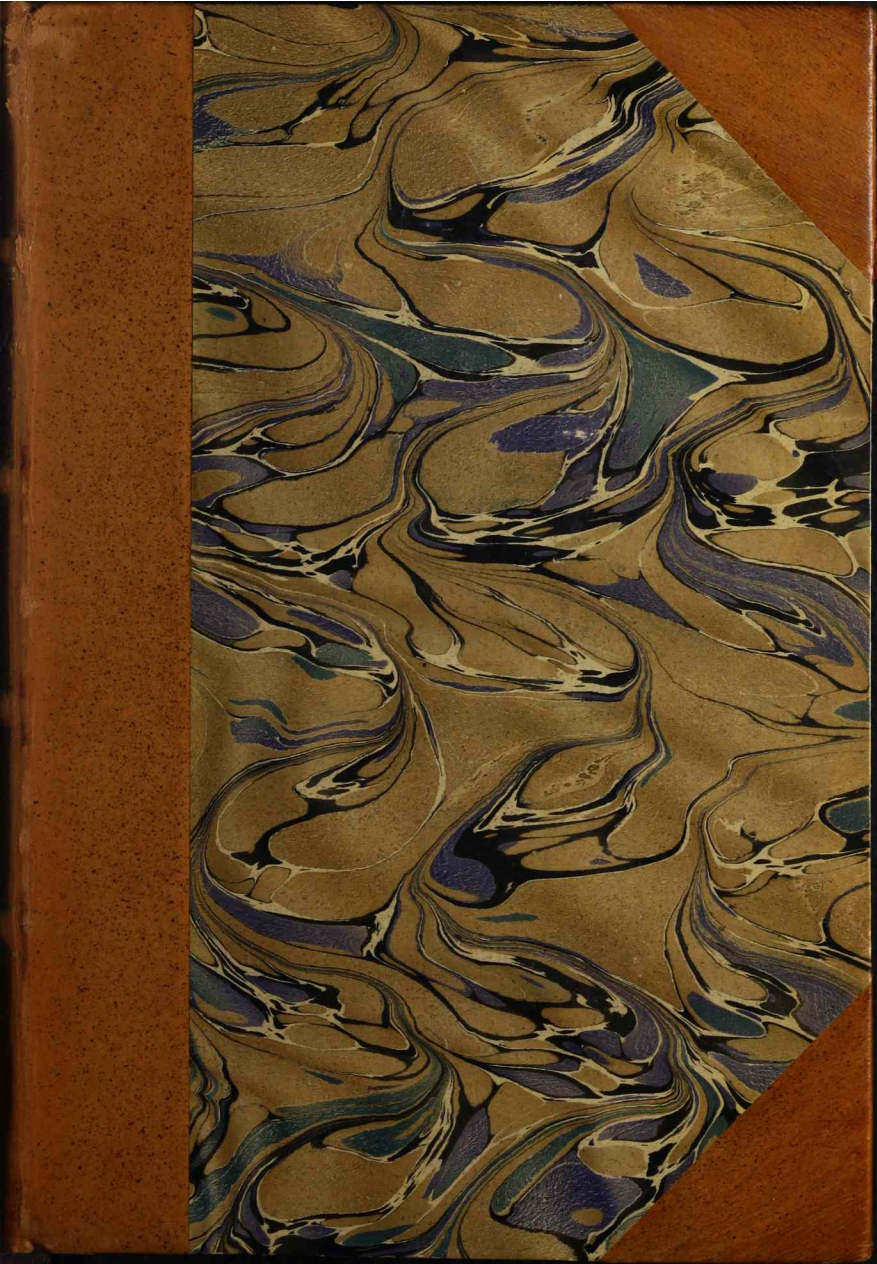
Forfatter(e) Author(s):	Thit Jensen.
Titel Title:	<u>Det banker : Fire Historietter</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	København : Frederiksberg Bibliotheks Forlag, 1912
Fysiske størrelse Physical extent:	138 s. :

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

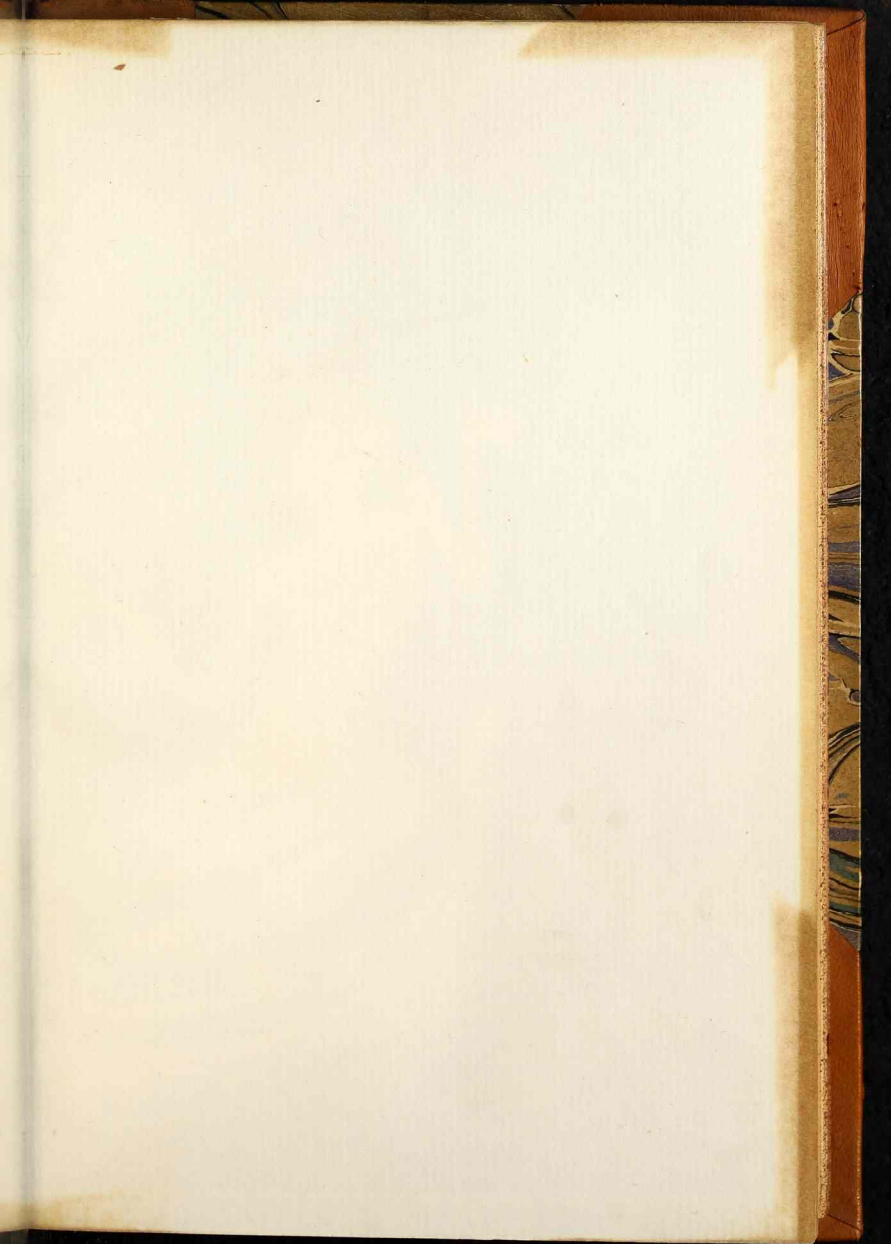
57, -175.

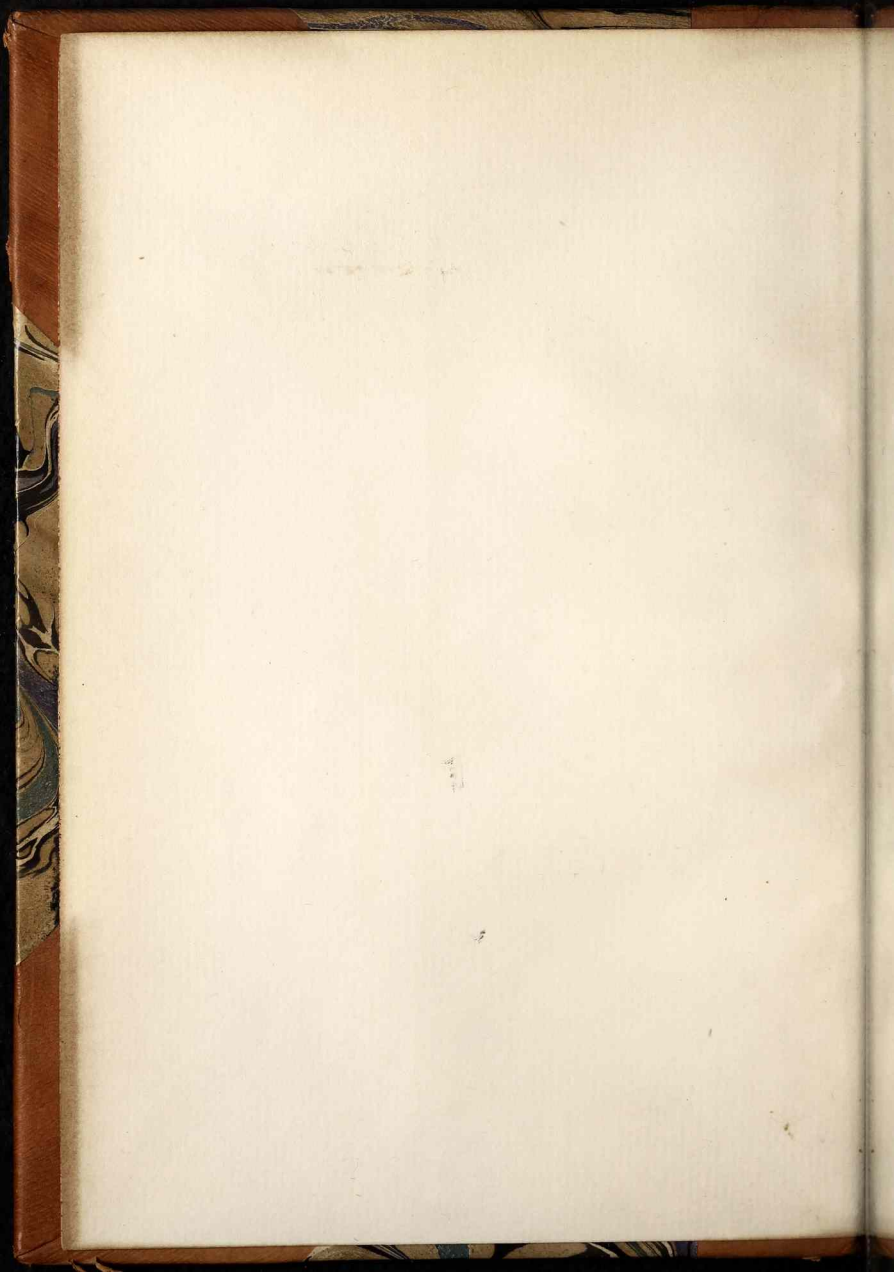
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021698165

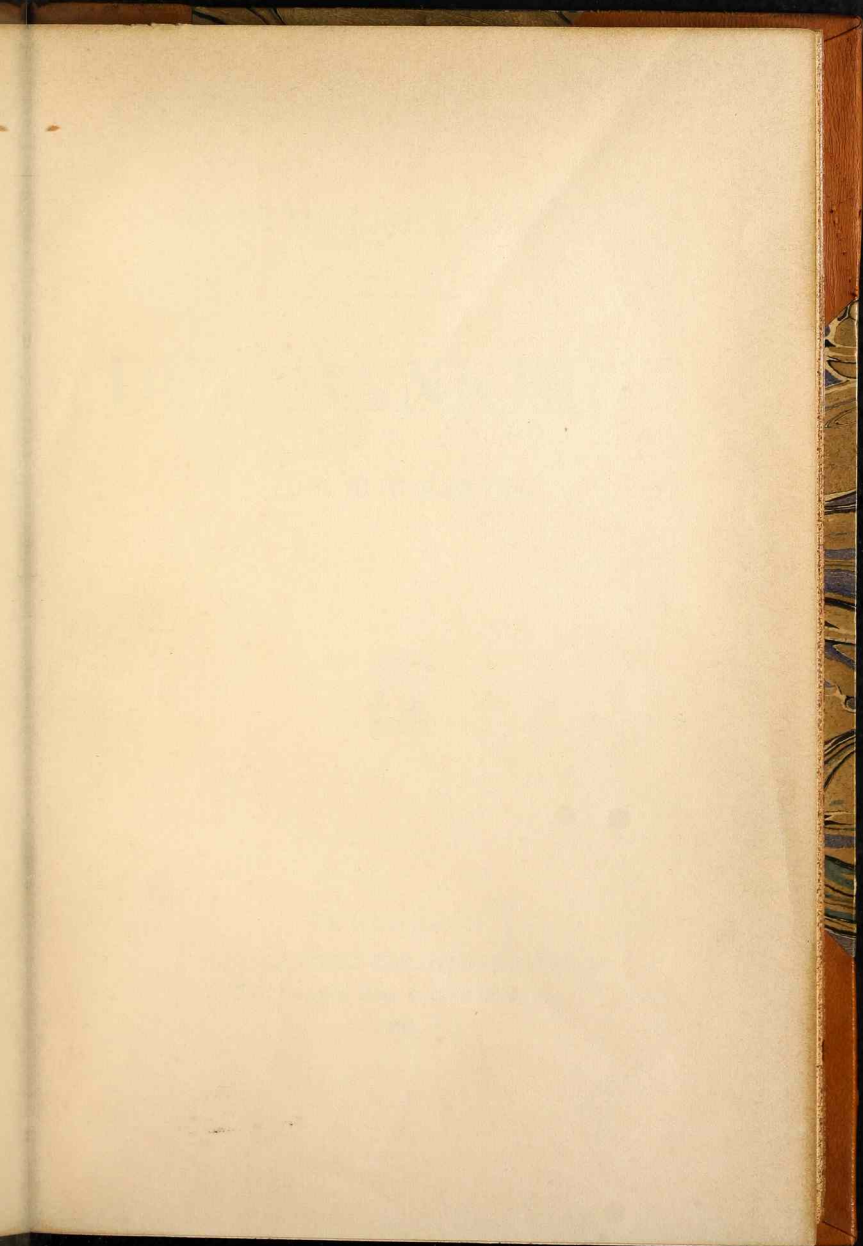

Thit Jensen

Oet banker...

MANSKE · FORFATTERES · HALVKRONE-NYHEDER.

THIT JENSEN

DET BANKER —

FIRE HISTORIETTER

KØBENHAVN

FREDERIKSBERG BIBLIOTHEKS FORLAG

CHR. J. CATOS BOG- & STENTRYKKERI

1912

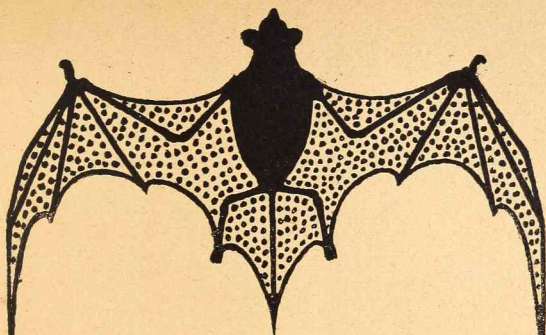

Thil Jensen.

1912 23519

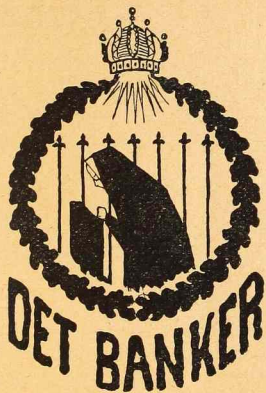
THIT JENSEN er født i Farsø, Datter af Distriktslæge H. Jensen. Debuterede i 1904 paa Salmonsens Forlag med «To Søstre». Aaret efter kom paa samme Forlag «Familien Storm». Gik derefter over til Gyldendalske Forlag med «Martyrium», en Samfundsroman, der udkom i Foraaret 1906. Næste Foraar, 1907, kom Sagnfortællingen «Prins Nilaus af Danmark» og om Efteraaret «Ørkenvandring», en Samfundsroman af samme Art som «Martyrium». 1909 udkom «Sagn og Syner», Fortællinger fra Island, der samtidig udkom paa Tysk. 1911 udkom «I Messias Spor».

JNDHOLD

DET BANKER	pag. 9
MUNKEN	24
LINDEN	61
EDEN	104

DET banker i Slottet — der gaar Sagn . . .
Det banker ved Midnat i det tavse Slot,
dernede ved Rothenburg. De gamle, tavse
Mure staar saa afklædte, saa frysende nøgne
i den bitre Vintervind, og Mørket suger sig
klamt favnende om de runde Taarne. Og Vin-
duesaabningerne skelnes i det jagende Maane-
skær som stumme saarede Øjne, skyggeom-
vundne og dybt alvorlige — tunge som et til
Døden forurettiget Menneskes Øjne.

Det banker — dybt dernede ved Kælders-
muren — det banker sagte, dæmpet, som med
fløjlsomvundne Hamre, banker og banker i

den stille Nat, de duppe Slag har ingen Genlyd. En Nat — to Nætter — tre — saa standser det en Tid, til det tager fat paany med de duppe, fløjelsdæmpede Slag — altid tre Nætter i Træk.

Konrad von Schlieszen stod for Retten, anklaget for Højforræderi, Drab og Kvinderov, anklaget af selve sin egen Farbroder, den mægtige Hertug Heinrich. Og den unge Ridder saa sig forundret om, saa paa sine Anklagere, saa op og ned ad sig selv — og fæstede omsider de bløde, fromme Hjorteøjne, dunkelbrune som Gyldenlakkens mørkeste Fløjel, spørgende om mod sine Venner, der stod længst tilbage i Salen: «men saa sig mig da, at jeg drømmer — væk mig — dette er en daarlig Spøg!»

Men alle hans Venner tav, haabede — og frygtede!

Og Dommen faldt: Konrad von Schlieszen var skyldig.

* * *

I sin egen Kælders dunkleste Dyb sad Konrad von Schlieszen grundende over sin Dom, den han ikke fattede.

Anklaget for Højforræderi! — Han!

Han, som havde vovet Livet for Kejseren vel de hundrede Gange og faaet Ridderslaget af den kejserlig Herre selv!

Anklaget for Drab. — Og for Kvinderov!

Han rystede paa Hovedet: Kvinderov!

Ind i hans Hu flød en blød og lys Varmeflod — thi i hans Liv fandtes kun een Kvinde, og hendes Billed fremstod af Mørket omkring ham saa skønt, saa straalende rent som den hvide Helligaandsdue, der blødt flagrende sank fra Maria Kirkens himmelblaa Hvælv!

Mattæa af Elminghoff, hans trolovede Brud.

Hans Bryllupsdag var alt for en Maaned siden bestemt. Og fra den Dag, da det bestemtes, og til Dagen, da han førtes for Retten, ejede han kun een eneste Tanke, som vitterlig var klar: om tredive Døgn er Mattæa min Frue — om niogtyve Døgn er Mattæa min Frue — om otteogtyve Døgn — om syvogtyve! . . . Hans Sind var som et Tusindfryd-Bed! Hvor dybt han end saa ind i sit Inderste, mødte hans Øjne kun Fryd og haabefuld Lykkeforventning; det var som om Solens Glans straalte over Myriader af smilende Øjne, Lykkens hundredfoldige Jubeløjne, der fødte nye for hver den Dag, der gik. Han kunde have sunget ud en Hymne, der klang til Skyerne,

en Tak for Guds store Miskundhed! Han mindedes en Nat, der han smilende ud i Mørket drømte sig at træde for Himmerigs Trone! Og smilende, i Drøm med vaagne Øjne, saa han sig bøje Knæ for den himmelske Konge og bede om at maatte synge for ham en Lovsang om Mattæa, Guds skønneste, Guds fuldkomneste Værk paa den hele velsignede Jord . . . .

Og *han* beskyldtes for Kvinderov!

Nej, om han mægted at fatte, hvad det var for en sælsom Skæbnens Tilskikkelse, der uventet havde ramt ham. Det stod for ham som at skue ind i en natlig dunkel Skov, hvor Stamme dækker for Stamme, og hvor Mørket er som det tætteste Lukke. Og gennem det dybe Mørke, der omgav hans Ydre og fyldte hans Indre, søgte han at fastholde enkelte Kendsgerninger — som Vejmærker i den dunkle Skov — hvortil han kunde støtte sig og gøre sine Togt ud fra; det maatte vel kunne lykkes ham ved ærlig og utrættelig Møje at finde Løsning paa den sælsomme Gaade.

Han var dømt til Døden, til at mures inde i sin egen Borg! Det var den første og mest paatrængende Støtte for Tanken, den han ikke havde let for at glemme. Thi han var kendt skyldig for Retten, hans Farbroder havde ført

imod ham Vidne efter Vidne, der aflagde Ed om hans Skyld.

Hans Farbroder?

Ja, der var en af de Støtter, han i Mørket maatte fastholde, thi det var ham mest ufatte- ligt af alt. Vel var Hertug Heinrich karrig og pengegrisk, og han havde set med sure Miner til de rige Almisser, Ridder Konrad aarlig gav til Kirker og Fattige! Og vel var han tillige eneste retmæssige Arvtager til det store og prægtige Gods, naar Konrad von Schlieszen var død — men han var dog ogsaa hans — Ridder Konrads — kødelige Slægtning, hans Ven og tidligere Formynder!

Hertug Heinrich skulde saaledes, alene af Griskhed, have ladet sin unge Slægtning anklage, dømme fra Liv og Gods og stemple ham uhæderlig i sin Grav — af skamløs og forbryderisk Havesyge? — — — Nej! det var Konrad von Schlieszen ikke i Stand til at indrømme, hans hæderlige Tanke mægtede ikke at tro paa saa stor en Lumpenhed.

Thi havde den det, da havde nogle hundrede Gylden kunnet redde ham!

Alle de Vidner, der var tilkaldte, var vejfarende Pak, der solgte Samvittighed som en Kræmmer sælger Alenvarer, et lidet Stykke for en Pfenning, et større for en Mark, det

hele for en Gylden. Aldrig havde Konrad von Schlieszen nægtet nogen Fattig Husly, og aldrig havde han ladet en Syg paa sit Gods ligge uhjulpen hen. Hvorfor skulde da alt dette forhutlede Landevejsrak, som havde nydt godt af hans rige Midler, ønske ham ondt, naar det ikke var for Gaver og Penge? Men var det saa, da havde han kun behøvet at byde dem en Gylden mere, og de havde svoret deres Salighedsed paa, at han var renere end Guds Moder.

Han havde ikke gjort det — havde ikke forsøgt at byde en Pfenning. Thi han havde aldrig troet, at saa sort en Misgerning var mulig; vel var Djævelen en farlig Frister, men Djævelen selv vilde ikke udøve det imod sin Brodersøn — — —

Var det tænkeligt da, at et Menneske kunde synde saa argt uden selv at vide noget derom? Kunde han have forraadt sin kejserlige Herre, dræbt paa Landeveje og taget værgeløse Kvinder i sit Hus, uden at han vidste derom og uden at mindes?

Nej!

Ikke han!

Thi da vilde hans Venner være fremstaet og have slaet ham i hans Aasyn, og Mattæa vilde have sendt ham hans Fæstensring tilbage!

Det maatte være Drøm — en sælsom tung Drøm, der tyktes ham Uger lang, fordi den var saa ond.

Og Dagene gik der dybt i Hulen, de drog forbi hans Øjne, en efter en, som mulmsorte Skyer drager over Himlen, som sorte Perler glidende langs Tidens Baand, som dunkle Hunde, der sniger sig — en efter en — frem gennem Mørket.

Endnu vidste han intet og fattede intet, hørte intet uden Bølgernes tunge, trøstesløse Skvulp derude mod Muren! Han havde tabt Dagenes Tal, vidste ikke, om hans Bryllupsdag var runden eller ej, vidste snart ikke om det var Liv eller Død, han fristed; — kun naar Hungeren plagede ham, og naar Vagten kom med hans sparsomme Føde, vidste han, at han var i Live.

Glemte af alle!

Hvor var Hans af Bajern og Kurt von Frauenthal, hans Barndomsvenner? Hvor var August af Elminghof, hans nye Slægting, Broder til hans Brud? Og hvor var Mattæa selv, hende, han mente at kunne lide paa ud over Døden?

Borte! — Forladt ham! — — — Alle!

Og hvor var Gud den Almægtige, at han lod saadant ske, lod et af sine Børn, der trøstigt havde lydt de hellige Bud, saa godt han menneskelig formaaede, dø saa forsmædelig en Død og med tilsølet Ære?

Borte! — Forladt ham — — — Gud ogsaa.

Og i hans Sind blev der mørkt, som der var mørkt omkring ham, og Støtterne, han havde søgt sig for mulig at finde Vej i sin Gaades Nat, selv de gled bort, sank i Ufatte-
lighedens haabløse Dyb!

Og det var ikke længere Dage, som gik — en efter en — lig dunkle Hunde snigende frem gennem Mørket, lig sorte Perler glidende langs Tidens Baand. Han var naaet ud over Dage, hans Sorg var som Evigheden, bestandig den samme. Tiden gik eller gik ikke, den *var* slet ikke, Dag fandtes ikke, og Nat fandtes ikke, og lyst og mørkt og al Farve var hinsides Intethedens stille, toneløse, ensgraa Vande.

Konrad von Schlieszen var naaet uden om Guds Rige, derhen, hvor godt ikke findes og ondt ikke er, der, hvor kun de kommer, hvis Sjæle synker til Bunds i Lidelsens Dyb og op-
hører med at være.

Saa skete det, at en Dør gik op, hylende paa rustne Hængsler, og Lygtelys faldt ind,

guldgult som sigtet gennem en fin Orangeskal — og raa Hænder ruskede i Fangen!

Da Konrad von Schlieszen gennem Sorgernes Mørke var naaet bort over det værende, ind i Forstummelsens Nat — da søgte det værende ham, Livet, som er Lys, Lyde og Berøring, det søgte ham op, fordi det troede sig i Stand til endnu en sidste Fortrædigelse: Konrad von Schlieszen skulde legemlig dø, før helmede det ikke.

Og det sendte ham sin Bærme, raa Dyr, udrustet med primitivt Vid, Menneskehunde, der stank af frisk Kød og snaskede med fugtige Snuder i hans søndrede Hjerte. De lod det gule, bløde Orangelys falde paa hans Aasyn, der var hvidrunkent som druknedes Hænder og besynderlig tavst — næsten som havde hver eneste Pore lukket sig til lig Blomster i Natten. Og fast saa det ud, som om Lyset skammede sig over sin nyfigne Frækhed, det veg til Siderne, det flakkede, det undveg hans Øjne.

De holdt ham imellem sig, de halvvilde Mestermanssvende, drejede ham om og tvang ham mod Lyset, det skulde fornøje dem at se, om den fornemme Ridder var jordslaaet af Taarers Fugt og gnavet af Græmmelsens hvasse Rottetand — og de lo og lignede hans Aasyn

ved en Bøttefuld Mælk og slabrede med Tungerne.

Leende huggede de med Brækjern og Køller et gravlangt Hul i den tykke Mur, og med dybe Buk og grinende Munde bød de ham forføje sig til Hvile. Snart skulde de sænke foran ham et Forhæng af svære og kostelige Mursten udsyet i alle Huller med Kalkens hvide Fylding og glattet smukt med Murskeen — bag det kunde den fornemme Herre sove trygt som ufødt Katunge i Moderbug.

Og de lo — tykt og brølende — mens de ledte den udhungrede vaklende Fange hen til hans Grav og med haanende, naragtig Omhu lagde ham til Rette.

I al den Tid aabnede Konrad von Schlieszen ikke sin Mund. Han spurgte ikke til nogen, sendte ingen sin Hilsen, intet bittert Smil eller Tegn paa Krænkelse værdigede han Livet. Han krøb sammen i sin smalle Grav, hvor han hverken kunde staa eller ligge, korsede Armene over Brystet og saa med mandig Ro, med stumme, forurettigede Øjne frem i Kældrens skumle Dyb, mens Svendene byggede Sten efter Sten op mellem ham og Livet.

Derude om Taarnene ruskede Vinterstormen, og guldgule Birkeblade føg som Fjer i den piskede Luft. Den lave, tunge Kælderdør

smaahylte i stødvise Gisp, og dump og alvorlig lød Slotsgravens Bølgeskvulp mod de vældige Mure — som Slag af mægtige, vaade Labber!

En Aabning saa stor som en Sten var endelig tilbage, og derudfra stirrede to brune, saarede Øjne — saa saarede, at Bøddelknægten med Stenen parat i sin Haand og lavet til til at spytte ham i Øjnene som en sidste Livets Hilsen —

— han gjorde det ikke!

Thi de Øjne var som aabne Løndøre ind til Sorgernes Kilde, var som den evige Uret, Tiden i sin Rinden lader tilbage, var som de Saar, Menneskesynden daglig forvolder Hjerternes Hjerte, det evige gode!

Han tøvede — med Stenen i Haanden, med Orangelysen rettet mod det benhvide Aasyn derinde i Indemuringens Dyb, rettet mod Øjnene, der stumme saa frem, brune som Gyl-denlakkens mørkeste Fløj —

Han tøvede — hans Øjne krydsedes i Menneskelighed med de døende brune, de stumme, saarede Øjne!

Og langsomt — langsomt — langsomt — nærmede sig hans Haand med Stenen — som øvede den vanemæssigt, hvad hans Hjerte ikke vilde.

Saa lagde han Stenen ind.

«Hans Venner faar at skynde sig, agter de at træffe ham i Live.» — — — — —

Rugende Mørke skifter hastigt med Strejf fra en flygtende Maane, blegagtigt Lys jager, svøbende sig som Spøgelsers magiske Klædebon, henover Birkens graanende Stamme. Og Stormen flaar med tusinde nænløse Hænder de guldgule Blade og strør dem viden om Borgen — som en Sværm af gyldne Smaafugle, der jages til Døde i Natten. Men Mørket er som Skum fra Naturens vældige, oprørte Hav, et mulmsort Skum, der kvæler de blege Lysningssvøb og sluger dem — eller som en stor, verdensfordunklende Ravn, der i larmende Sus basker med de kulsorte Vinger.

En Jætte lig staar den murede Hvælving med de mægtige Stenfødder dybt i Slotsgravens Vand, bærende Vindelbroens Taarn paa sin brede Skulder — — —

Og ud fra den Hvælvings dybe Skygge glider for tredie Nat en lille Baad, kun som en langagtig Plet, et Mørkestrejf, et Blad kun, der flyder, vuggende baaret paa Krusningens Ryg. Intet Aaretag ses, ingen Bevægelse fanger Øjet, der muligvis lurar og spejder gennem

Mørket. Strømmen bærer fra Hvælvingens Dyb sagtelig til Taarnets Mur, inden for hvilken Konrad von Schlieszen hviler i sin dødsvangre Alkove.

Og voksende langsomt op af Baadens Bund staar tre Mænd, en griber om Muren, to løfter Armene, i Hænderne har de Hamre omsvøbt af Fløjel. Med brændende Iver hugger de videre paa det Hul i Muren, de for to Nætter siden begyndte, løsner varsomt Sten efter Sten, som Vandet lydløst svælger. — I Nat skal de ind, *maa* ind. Og de hugger og hugger med de fløjelsklædte Hamre, duppe Slag, der ikke klinger, ikke forraader, Slag, der ligesom medvidende tier!

Konrad von Schlieszens Liv staar paa Spil.

«Hug till!» hvisker den hidsige Hans af Bajern, men Kurt von Frauenthal dæmper hans Slag — kommer de for silde, er ikke mere tabt, end om Vagten hører og fanger dem alle ind.

Og om nogen faar at se dem der, da ser de samlede ud som et stort, søstjerneligt Vandtold, der halvt rejst af Gravens Bølgeseng, med mange ivrige Munde famler op om Muren og slikker den grønne Skimmel. Og den bitre Vintervind bider hidsigt, ret saa det knager i den gamle Røn, kyster med Bladenes

Flige, der er som dunkelrøde Tunger, og slynger dem skrattende mod Vagttaarnets Rude. Dumpt skurer det, naar Hvælvingen ruskes af Stormen, og bestandig bruser det som et skummende Hav — blandt alle de hæsblesende Lyde dør Hammerslagene hen, lig Træpikkerens flittige Smaanap mod Barken, mens alle Skovens Fugle raser omkring den.

Kurt von Frauenthal var den første, hvis Haand rørte den indemurede Ridders Legeme. og de brød Stenene saa rask, at Vandet neppe fik Tid til gurglende at svælge den ene, før den næste fulgte efter — og Huden paa deres Hænder sledes blank og Neglene sprang —

Og Kurt bøjede sig ind over ham — — —
«Varm endnu — men hans Sjæl er borte.»

Hans af Bajern kyssede under Taarer sin Vens magre Haand, men den kolde August af Elminghof kneb sine Læber fast og jernhaardt sammen!

Tre Aar randt, da havde August af Elminghof ført Sandheden frem og Hertug Heinrich led Døden, og alle hans købte Vidner lagdes paa Stejle og Hjul.

Konrad von Schlieszens Lig blev med Hæder og kejserlig Udmærkelse bisat i særskilt,

gyldengitret Hvælv, hans gode og ædelige Ger-
ninger blev nedskrevne, og Søster Mattæa af
Maria Klostret bad i Knæ foran Gitret sin dag-
lige Bøn — — — —

En kejslerlig Krans og en visnende Mø bag
et Gitter, det var, hvad Konrad von Schlieszen
undtes af jordiske Goder — for sin store Hæ-
derligheds Skyld.

* * *

Det banker ved Midnat i den ældgamle
Ridderborg — dybt dernede ved Kældermuren!
Det banker sagte, dæmpet, som med fløjels-
omvundne Hamre, banker og banker, de duppe
Slag har ingen Genlyd! En Nat — to Nætter
— tre — saa stanser det en Tid —
og tager saa fat paa ny . . . .
Det banker —.

BLØDT og tystnende synker Sneen ned over Bjørnsholm Tage, det gamle Vitskøl Kloster. Yderst mod Fjorden staar den ældgamle Bygning, hvor én Gang Cellerne var, og tæt derved ligger spredt de tavse Ruiner af den fordums Klosterkirke, en af Nordens skønneste —.

Blødt og tystnende, svanedunshvidt — et sagtmødt Væld af hvide Silkefnug over en tiende Jord — og midt i Tystheden tunge, underlig uvirkelige Trin over Stenfliser, som ikke mere er.

Som sniger et levende Væsen sig om, ene med sin Pine.

Limfjorden laa stivfrossen og snedækt i Brinkernes Bund, stille som et Lig i en hvid

Kiste. En langstrakt slumrende Krybt med haarde smaa Rimdiamanter, Stene af Is, hvis spidse, dræbende kolde Glimt brændte i den maaneklare Nat. En flængende Hvidhed. En Grav af Kulde.

Og vidt ud laa Marker og Skrænter jævnet af det evige hvide. En eneste lang, afsjælet Eng, hvorover Maanen stod som en kold Sol, der udaandede Kulde i lange, dybe, isnende Aandepust. Et Panser af mælkefarvet Sten var draget hen over al Jordens dvalebundne Bryst, og derovenover stod Himlen, et svømmende Flimmer af kolde, stikkende Stjerner paa flint-blaa Bund.

Men i den frosttynde, dødsforstummede Luft stod ligesom et Skrig, et Skrig, der ikke blev til Lyd, men blev staaende indefrosset i Luften.

— — —
Frem over Brinkerne jog en Rytterskare og en Slæde, susende som en Stormvind for at bjerge det gode Liv. Døden, Frostnattens rimhvide Dødshest, sprængte frem bag dem, de fornåm dens kolde Aande suslende om sig, et Stands, et Øjeblik Hvile kun, og den vilde naa dem. Blodet vilde stivne i deres Aarer, Hestene lægge sig om paa Jordens gnistrende Sølvbræt, og Livet vilde være slukt i dem alle

i et Nu. Se til Kvinden i Slæden turde ingen, hver red for Livet i den liglinhviede Nat — frem — bare frem — til det første det bedste Hus eller Kloster ved Alfarvej. Hestenes Aande stod som Taage om dem, de fløj ud af Taagen, i strakte Spring forbi hvide Tjørnehegn, hvor Rimen gnistrede spids fra hver en Torn, op over Banker og ind om den flade Hede som over mælkevid Marmor. Lyden fra Hestenes Hove lød kort og knap, som vilde Jorden ikke kendes ved Hovslaget — og stadig, dybt der-nede, den frosne Fjord, maanebeskinnet som et Bundtæppe af Søvliljer.

En Evighed varede det, før Vitskøl Smaaby gik frem ad den lyse Nat. Klostret laa foran, midt i den hvide, stivnede Kaalgaard, hvor de store, snepolstrede Trækroner stod som Ben-filigran imod Himlen. Bagved knejste Kirken, en Svane med alle Klosterbygningerne som smaa graa Unger omkring sig. Men Lys saa's ingen Steder, i Skind og Dun havde alt le-vende værget sig mod Kulden.

Fra Træerne i Klosterets Have, fra Smaa-byens Tage, fra de skraanende Brinker, fra Tjørnens Spidser, fra Fjordens Søvliljebund gnistrede et Virvar af kolde Iskrytaller, fra Himlen blinkede Myriader af skarpe Stjerner — en Glimtleg, som om Jord og Himmel kryd-

sede Klinger! Forvirrende, forfærdende — et Kogleri af Kulde.

— — —

Det bankede paa Klosterets Port, bankede hidsigt som i grædende Nød og Dødsangst. Brødrene kom luntende fra Midnatsmessen, gamle og unge, og saa nysgerrig til, da Porten gik op.

«I Frelserens Navn, und os Ly eller vi dø, fast tror jeg, vi har Døden i Hælene,» var der en, der raabte og tumlede ind. Hele Skaren var sprunget af Hestene og brød forvildede frem over Dørtærsklen. Og Munkene tog sig hjælpsomt af de forkomne, lutter Rigets bedste Mænd, der var paa Vej til den unge Kong Christierns Kroning i København. Torben Høg havde sin unge Datter med, hun laa i Slæden, Christ vide om hun var levende eller død — men ellers var det Meningen, hun skulde gaa den unge Dronning Dorothea af Brandenburg til Haande. Det var med klaprende Tænder, Torben Høg gav saa vidt Besked om Navn og Ærinde, de var som frosne Stolper, da de kom ind, i Klosterets Lunhed, gnedet og rullet og efter en hastig Opvartning med hedt stærkt Porsøl klattede de sammen, blev som Klude, der har ligget frosne paa en Stikkelsbærbusk en hel Vinter og i Tøen synker sammen til

næsten ingenting. De sov, før De kom til Senge, Munkene maatte lede dem som smaa Børn — saa gik ogsaa de til Ro, og snart sov alt og alle paany i den liglinhviede Nat.

Kun Niels Jespersøn Oxe vaagede. Han var sat til Nattevagt hos den Døde — paa hans egen Briks, i hans egen Celle laa hun. Lagt der i al Skyndsomhed i det Rum, der var nærmest Porten. Der havde ikke været Tid at spille paa den Døde, der var nok at gøre for de Levende.

Intet Lin var lagt over hendes Ansigt, hun laa, som de havde baaret hende ind, hyllet i en Maarskindskappe og med et tykt Klæde om Hovedet. Niels Jespersøn Oxe sad en Stund og saa paa den store Byldt — saa lidet passede Ansigtet til Byldtens Omfang, et lille tyndt Aasyn med Barnepande og en ganske lille, blyfarvet Mund. Den spidse, hvide Næse var saa smal med indsunkne Fløje, og Vipperne laa saa smertelig sænkede, som havde hun saa inderlig nødig givet sig Døden i Vold.

Og ved længe at sidde og se paa det lille Pigeansigt paakom der Broder Niels en stor, øm og sørgmodig Medlidenhed. Arme lille Kvinde, som nu netop skulde begyndt al Livets Fryd og Jubel ved det unge Kongepars Hof — og saa paa Vejen fanges ind af den graadige Død!

Hvorfor var Livet saa?

Hvordan raadte den store Himlens Herre, at han tog til sig dem, der nødigst vilde og ofte daarligst kunde erstattes, men lod dem leve og fremdeles leve, der i Aaringer tiggede om Forløsning?

«Du haver et opsætsigt Sind, Niels Oxe,» hørte han i sin Tanke gamle Prioren, Hubertus, gnavent sige. — Ja, han havde et opsætsigt Sind, det laa til de Oxer! Han havde selv rent ud sagt til Prioren, at det havde været visere af den naadige Gud, om han havde kaldt Hr. Hubertus til sig, der han var ung og uden Lyde. Som han var nu, var han ingen Pryd for Himlen, saa ond, saa han stak værre end en Gedeheads — og dog gik der Sagn om hans Ungdom, da han skulde have været saa straalende rig og god som en ung Himlens Søn. Skummel sad han nu derinde i sin Celle, stirrede ud gennem Gluggen, hver Vaar lagde han en større Byrde af Ondsind paa sin syge Sjæl. —

Niels Oxe gad vidst, om den gamle Forstander i fordums Tid havde følt det, som han nu stundevist følte det i sig, som det kunde komme over ham i Dage og tone i ham som Hymner, han ikke forstod, men lykkelig gik i Takt med. Det var som Svulmen i Bryst og

alle Lemmer, en Styrke, som lo. Og han ligesom anede igennem hin Svulmen, at der et Steds maatte ligge en Gerning for ham at fuldkomme, noget *han* alene skulde og kunde og var af den Højeste bestemt til. Han følte det gløde i sig, en indestængt Jubel og Længsel.

Forgangen Dag var det ham ej mere muligt at styre den svulmende Bryden, han stod og dunkede i meningsløs Lyst med begge Næver paa Muren, mens han i tindrende Tankeløshed stirrede ned ad den smalle Gang med de dobbelte Cellerækker. Da kom Prioren selv forbi og stansede. Hvor han stirrede — med sine giftige grønne Øjne, der altid mindede Niels Oxe om irrede Kobbermønter. Og han hvislede:

»Muren forgaar, og du forgaar Niels Oxe — men en levende Sjæls Pine bliver til evig Tid.»

Da var det, som om Niels Jespersen Oxe *maatte* vise den Gamle sin gærende Helligdom, han tyktes at eje saa vældigt et Liv, at han kunde undvære deraf til andre — og han havde fortalt ham, hvordan han fornam det i sig.

Da lagde den gamle sin Rovfuglehaand paa hans Skulder, de grønne Øjne kom nær til hans — og for første Gang siden han som 7 Aars Dreng kom ind til Klostret, hørte han Prioren le. En sagte Helvedes Latter.

«Du har Biskopøjne, Niels Oxe — Kvinderne raabte det alt ved din Fødsel, og derfor bragtes du hid. Men va'r dig, va'r dig, siger jeg, der er større Glæde i Helvede over én Biskopsjæl end over nioghalvfems gemene Syndere . . . .»

Niels Jespersøn Oxe bøjede sig med ét frem og stirrede — saa vist tyktes det ham, at de fastklæbede Øjenvipper et Nu sitrede! Stille som tynde, mørke Flæser laa de ud fra de sunkne Øjelaag, Broder Niels bøjede sig dybt, saa hans Ansigt var nær den Dødes, men fornam kun Kulde i stille Strøm derfra. Og en Stund sad han og stred med sin Tanke, at det døde Adelsbarn ikke var helt dødt — saa orkede han ikke sin Tvivl længere, sagte løsnede han Tørklædet og fornam ind under de svære blonde Haarmasser! Kulde slog imod hans Haand, kun Kulde. Saa løsnede han Maar-skindskappen om hende, endnu en Kappe og endnu én — og forstod saa Ansigtets Lidenhed til den uformelige Kropbyldt. Da alle Kapperne var aabnede, laa en spædlemmet fin Pigeskikkelse i en snever dybblaa Kjortel, brede Kniplinger gik i snørklede Tunger ud over Skuldrene og op om Haandleddene. Niels Jespersøn tøvede — saa løsnede han ogsaa

den blaa Kjortel og lagde sin Haand ind paa Pigens Hjerter.

Og det forekom ham bestemt, at det bankede, smaapikkede mat og uroligt — eller var det Blodet i hans egne Fingerspidser, hidset af Spænding og — han vidste ikke selv hvad.

En Tid stod han raadvild — saa bøjede han sig og aandede varmt paa Bryst og Hals og Ansigt, tog al Nattens friske, kolde Luft ind i lange Drag og lod den varmes i hans Lungers lune Kamre — og gød den da, varm og smeltende, ud over de stivnede Pigelemmer. Da han anden Gang fornam efter paa hendes Bryst, var han sikker i sin Sag: Hjertet slog tydeligt om end uendelig mat. Og alt glemte han, huskede kun det fine Kvindelegeme, som ikke kunde forløses af Kulden; at det var Nat, at han var Klosterbroder, at nogen kunde komme og mistyde hans Handlen, han sansede det ikke. Med rystende, ivrige Fingre drog han Klædningsstykke efter Klædningsstykke af den formentlig døde, rullede og gned det jomfruelige Legeme, lagde det paany, indhyllet i det laadne Maarskind, paa Briksen og ventede.

Men stadig laa Lemmerne stive og afmægtige, og det smalle Ansigt kunde ikke aabne sig og vise et nok saa lille Tegn paa Liv,

Broder Niels' Hjerter bankede spændt. Og bøjet over hende huskede han, hvordan han i sin Barndom havde set unge Hunde lægges i Seng til forkomne eller gamle Folk — ja, længe havde gamle Mennesker holdt det flygtende Liv tilbage ved idelig at skaffe sig friske Hunde, mens de brugte sygnede hen og døde. Han mindedes Kong David, der, da han blev gammel, fik en ung Kvinde — og Kejser Karl —

Skulde alt hans Arbejde være omsonst! Skulde den lille Livets Spire, han havde kaldt frem, dø ligesaa hurtig igen! — Var der noget, han hadede som halvgjort Gerning? Og uden at lytte, uden at beregne, kun drevet af sin Handlekraft, Oxernes bekendte stærke og frodige Daadtrang, strøg han sin graa Munkekutte af og lagde sig med ind under Pelsen.

Der jog en sitrende Gysen igennem ham!

En Gysen, der gik ham helt ud i hans Hovedhaar!

Almægtige, hvor var det Kvindelegeme stift og hvidt og marmorkoldt!

Koldere end Sneen derude. Niels var saa ofte fra Badstuens glødende Em, selv som et Stykke rødsprængt dampende Kød, sprunget lige ud i Sneen, og han havde følt Kulden ikkun blød og frigørende frisk og velbehagelig.

Men det var kun et Nu, han lod sig gaa

paa, saa slog han Armene om hende — det var, som favnede han Døden selv —. Han drog sig tæt ind til hende, løftede Skuldrene og aandede Kulden ind. Tog den fra hende og ind i sig selv, gav den inde i sig sit eget Blods Varme og udaandede den paany over det kolde Legeme i lange glødende Pust. Han ligesom lod sit eget Legemes Varme flomme fra hver en Pore — og fornam en Kulde over al Fatning udgaa fra den glatte, hvide Hud, som havde Døden ædt sig ind i hver Pore dér og trodsede som fra tusinde Fæstninger. Han frøs indtil sit Hjertekød, Blodet tog til at boble og slaa Knuder et Steds dybt i hans Bryst som et Aaløb, der med et blev standset i sin frie Strømmen — nøjagtig saa langt ned som dertil fornam han Dødskulden tage Magten.

Men han holdt Stand.

Livet, som han om Dagene havde følt saa svulmende stærkt i sig, maatte kunne aande sig ind i hende, der var saa langt spædere og mindre end han.

Der gik en Time.

Broder Niels havde ophørt at tænke, al hans Sans var samlet i det ene: at fornemme. Han fulgte, hvordan den glatte Hud Minut efter Minut tabte sin Stivhed, hvordan de tusind

smaa Fæstninger overgav sig og taknemlig drak Varmen ind —.

Saa gik der den første ubevidste Sitren igennem hende.

Og lidt efter én til.

Han hørte, med tilbageholdt Aandedræt, det første Pust, der som et lille mat henaandet Suk strøg lunende over hans Skulder, og Munden aabnede sig uvilkaarligt for at drage Aande. Og ubevidst som den Nyfødte søger sin Moders varme Armhuling, søgte Jomfru Richiza Høg tættere ind til Varmekilden, hun fornam. — Og snart famlede to Arme efter ham, de lagde sig som glat, kold Silke om hans Hals — det kendtes endnu mod hans varme Hud som dræbtes den dybt ind, hvor Hud mødte Hud. Men stadig tvang han Varme ud af hver Pore, det af Kulden forbrændte kom til Live igen og virkede med og det samme gentog sig overalt, hvor hendes Hud mødte hans.

Dødens Kulde og Livets Varme stred Bryst mod Bryst.

Men det var først, da Niels Oxe lagde sin Mund til hendes og fornam dens blussende Varme, at han vidste, Livet var vendt tilbage.

For at blive.

— — —

Niels Oxe traadte Dagen derpaa ind i Sam-

lingssalen, hvor de adelige Herrer sad i Halvkran om det aabne Ildsted.

Torben Høg rejste sig og kom imod ham med udstrakt Haand.

«Jeg faar have Lov at sige jer Tak, Niels Oxe — for min Datter. Jeg var for Sanden saa sanseløs i Gaar Nat, at jeg knap opfattede, da man sagde mig, hun var død.»

«Hvordan bar du dig ad, Broder Mirakelmager,» skræppede Prioren fra sin Armstol. «Forklar os det nøje, at der ikke siden skal hefte nogen Plet paa Pigen.»

Niels Oxe løftede Hagen og saa under halvt sænkede Laage ned paa sin Prior. Al hans Slægts Hovmod laa i Blikket, og hans Bøjning var skødesløs, en ung Munks pligtmæssige Underdanighed kendtes ikke i ham.

«Aldrig har, saavidt vides, Oxerne faaet Skyld for at krænke værgeløse Kvinder. Og sidst skulde vel Kirkens Mænd avle urene Tanker, Herre Prior, I faar tænke om igen.»

Alle Adelsmændene strøg sig med Bagen af Haanden om Munden eller vendte Ansigtet bort for at skjule deres Smil. Niels Oxe var én af deres, deres Sympati var paa Forhaand for ham.

Prioren løftede Skuldrene, med Haanden

gjorde han en haanlig ærbødig Bevægelse hen mod Niels Oxe.

«Er det ham eller mig, der er Prior her — én ved det knapt.»

Gamle Absalon Urne saa smilende op.

«Han har jo og Biskopøjne, Herren mærkede ham jo alt før hans Fødsel. Klogest er det visselig» — han skævede polisk til Prioren — «at holde sig gode Venner med den unge Ørn, den kunde ellers let slaa ned, naar den vokser til.»

Prioren ragede tvært i Gløderne, om hans Mund laa et gaadefuldt alvidende Smil, der ikke var af det gode. Men Torben Høg saa med kammeratlig Velvilje paa den statelige unge Munk med den brede Bringe og det skarpe magre Ansigt, der var som en Jernmaske. De graa Øjne var varme og klare, skarpt straalende under de stærkt fremstaaende, benhaarde Bryn.

Torben Høg lagde sin Haand paa hans Skulder — han maatte løfte Armen højt for at naa — og dæmpet, fortrolig, smaasnakkede han ind imod ham.

«Bryd dig ikke om det Kvindesladder med Biskopøjne, Niels Oxe. Jeg siger dig, ingen vilde have heftet sig ved den Ting, om ikke din Fader var død, og dine Frænder havde

Lyst til din Fædrengaard. — Det var saa letvindt at skikke dig i Kloster paa den med Øjnene, du — og saa beholde din Gaard.»

Niels Oxe saa paa ham med maalløs Forbavselse.

«Det er dog visselig sandt, det blev sagt ved min Fødsel . . .»

«Sagt, sagt — ved du kanske, hvor ofte det er bleven sagt. Og den paagældende blev kanhænde Mestermænd.» Han bøjede sig helt ind mod Niels Oxe. «Kong Christiern faar en svær Dyst med Sverig, han kan bruge de gode Mænd, han kan faa — I er for stor og stærk til at sidde som Afgudsbillede i Bispeskrud, som jeg har set i Sydens Kirker. Intet vesterlandsk Gudebillede er mere forgyldt end han — og han sidder i Timer saa stille som var han indvendig af Ler, ikkun hans Øjenlaage bevæger sig nu og da dorsk som hos en smækmæt Krokodille, der ligger med syv Hedninger og en Engellænder i Bugen. —

Frister den Lod dig, Niels Oxe?»

Niels saa paa Torben Høg — vigende — der var noget, der drog.

«Jeg har forlængst aflagt Klosterløfte,» sagde han saa.

«Aj — Klosterløfte! — Drag til Paven. — Med Kongens ydmyge Hilsen og en svær solid

Skilling paa Købet, saa gaar det af dig igen. Hvortil fik han ellers Retten til at løse og binde, om han ikkun skulde gøre Brug af det ene: at binde.

Det gør han godvillig, vor hellige Fader i Rom.

Men løse — det koster Guld.

Og kom saa tilbage og forlang din Gaard — din Fader havde Venner nok, som villige staa dig bi . . .

Men nu lægger Æselet derhenne» — han gjorde et Hovedkast hen mod Prioren — «sine lange Øren tilbage, og» — Torben Høg hævdede Stemmen, «du faar give min Datter Lov at takke dig for din Omhu, der gengav hende Livet.»

Richiza Høg stod nu ved Ildstedet; hun var kommen stille ind, men skønt hun gled bag hans Ryg, og han intet saa, vidste Niels Oxe saa sikkert som noget, at det var hende. Han havde vejret den underlige Duft af varm Rav, der strømmede fra hendes Haar, idet det gik over fra Kulde og Fugt til tør Varme. Han havde inddrukket den samme Ravduft om Natten og følt det som et ubedrageligt Tegn paa Liv.

Hun rakte ham artig Haanden — Niels Oxe bøjede sig betydelig dybere end for Prioren.

Og han saa endelig hendes Øjne, dunkle blide Øjne med et fjernt blødt Vemod, mørkeblaa og kloge. Han saa en smalfløjet Næse, der saa skarp ud, fordi den var saa hvid, en rørende lille Mund med bløde, bekymret lukkede Læber. Et Nu saa de paa hinanden.

Saa blev hendes Ansigt saa rødt som Silken paa Madonnas Processionskjortel. I det samme blussede Ilden op, hun bøjede sig varmende hen over den, og Ansigtets Blussen kendtes at komme af Flammernes Glød.

De stod der Ansigt til Ansigt uden at tale — men der syntes at springe Gnister imellem dem, og ingen af dem rørte sig. Gamle Absalon Hvide fortalte for tyvende Gang, at nu havde han levet i femoghalvfjerdsinstyve Aar, men Mage til Kulde havde han ej kendt. I hans lange Liv havde han ikke haft saa haard en Tur som Rideturen over den frosne Fjord fra Thy til Vitskøl. Tilsidst havde de maattet ride op fra Fjorden i det Haab, at Landjorden var en Kende lindere at ride paa — hvad den forresten ikke var. Alle hans indre Dele flød klukkende om i ham som Mjød i et Anker. — Og aldrig skulde han glemme Blæsten, der rendte ham om Kinderne som løse Rageknive. Ejheller den Stund de gensidig opdagede, at Koldbranden var begyndt, deres Kinder og

Ører var følelseløse og hvide — som sprød Kridt at se til — og de i Flugten maatte gnide sig med Sne . . .

Der var stadig ingen Grund til, at Richiza Høg og Niels Oxe skulde veksle Ord. Og de gjorde det heller ikke. Det var, som om det slet ikke hørte sig til imellem dem. De Veje, deres Tanker gik, taalte ikke Ord, taalte end ikke at ses i Besindelsens Lys. Sjæl og Attraa mødtes og forstod, men end ikke et Blik havde heftet dem sammen paa almindelig jordisk Vis.

Det Blik kom først den Formiddag, da de adelige Herre holdt i Klostergaarden paa deres udhvilede Heste, og Richiza sad i Slæden. Broder Niels var den, der tilfældig stod nærmest, han bredte det varme Tæppe om hendes Fødder — og idet Slæden begyndte at glide, saa hun ind i hans Øjne, saá og saá, slap ikke, ænsede ingen andre.

Niels Oxe slap ikke heller.

De to Øjenpar var som sammenklamrede, til Slæden drejede ud af Gaarden og kørte ned gennem Kloster-Alléen.

Frosten havde lindet, de adelige Herrer vilde følge Fjorden til Aalborg, som deres Beslutning fra først af var. — Længe saas det anselige Følge, mindre og mindre, ude paa

den sneklædte Is, Slæden bagerst. Tilsidst var den kun en Prik, der forsvandt for Broder Niels' Øjne, der sved af den vedholdende Stirren paa solhvid Sne.

— — —

Broder Niels havde faaet den Vane, naar han gik gennem Klostergangen, at standse et Skridt foran Døren. Uset af nogen stod han og saa ud gennem Alléen, den Vej det adelige Følge drog.

Det var alt det, han var i Slægt med, der var draget ad den Vej.

Han havde ikke vidst det før.

Og Blikket!

Livet stod der og kaldte paa ham gennem det ene Blik!

Blev ved at kalde. Stumt, men standhaftigt. Der maatte ligge en mægtig Vilje i Richiza Høgs blide Sjæl. Niels Oxe forstod saare godt, at det ikke var Richiza selv, det var, fordi hun stod paa Livets Side, hun stod med Retten.

Og Broder Niels skød sit Klosterløfte til Side og saa paa en mulig Rejse til Rom. — Han hørte Torben Høgs fripostige: «en solid Skilling paa Købet, saa gaar det.» Og han lukkede Øjnene og saa sit Liv lægges om, Slag i Slag. Han melder sig hos den unge Konge

— som fri Mand — og Kongen skaffer ham hans Gaard — den, der med Rette tilhører ham. Og han rider med i Krigen, saa stærk som en Jætte, saa uovervindelig i denne hans første legende Brug af de før saa stængte og hæmmede Kræfter. — Nu først gaar det op for ham, hvor Klostret hæmmer, hvor hans Løfte er som en livslang Lænke, hvor hans Mod og Oxernes Daadtrang omsluttes af Cellen som af en Kiste. — Men som fri Mand, Ejer af Slægtens gamle Gaard og Kongens haandgangne Mand sætter han Kronen paa Livet, han fører sin Hustru ind i det fælles Hjem — og hvem i Verden kan blive saa mild og fin, saa klog og stærk en Hustru som Richiza Høg.

Det kan ingen Kvinde i Verden.

Der er ingen Grund til at tro, at Torben Høg vil nægte ham sin Datter — tværtimod.

Eller at Richiza . . .

Niels Oxe smiler ved Tanken, Smil, der gaar som en gylden Flod gennem hans Sans.

Nej, Richiza giver ham ikke Kurven.

Han behøver blot at tænke paa den Dag, de tavse stod Ansigt til Ansigt foran Ilden, og deres Kærlighed sprang tyst imellem dem og slog Rod for evig — for Øjnene af alle og uset af alle.

— — —

Broder Niels stod en Februardmorgen i den kolde Gang og saa ned gennem Alléen, drak af Mindet om det sidste Blik Mod til det voldsomme Skridt, han nu agtede at tage.

Ikke for det, han frygtede ingen, saa længe han gik i Takt med sig selv. Saa længe hans egen gode Samvittighed fløj Side om Side med hans Beslutninger, som en Due, der fulgte ham paa Vejen. Var han ikke en Adelsmand, født og duelig til at værne Land og Konge, være med i Rigets Raad og sætte dygtige Børn ind i Verden, der mangedobbelt kunde fortsætte, hvor han slap. — Vist havde Torben Høg Ret, han var for stor og stærk til at sidde som et forgyldt Afgudsbillede og glippe med Øjnene som en forædt Krokodille . . .

Alléen stod blødt for hans Øjne som Rækker af hvide Fløjelstræer. Nu og da skød en forfrossen Fugl blafrende med Vingerne fra Træ til Træ, krøb sammen og sad som en rund Fjerkugle paa den kolde Gren. Lange tynde Pilegrene strakte sig frem og gik som hvide Forke i et med den blege Luft. Længst ude stod Grenevævet som Aarer i Himlens blaa Blad.

Niels Oxe følte med et en skutrende Kulde, som kom noget ondt ham nær. Han saa sig sky omkring og gik.

Men en Tid efter stod han der igen. Og Aftenen kom, svøbende dunkelgraa Uldflor om de hvide Stammer, blaagraa Aande kom af intet, aandedes ud af Nattens Dyb. Imellem de natindsvøbte Træer skød en Stjernes stille Gnist — flere og flere Stjerner tændtes paa Himlens flintfarvede Mørke, hvorunder Dagen sov. —

Han stod der igen ved Morgentid — sne-tyngede Træer langs en tiende Vej, som Rader af Jomfruer i hvide Lin stod de der med bøjede Hoveder og Vokslys i Hænderne, stod stille med nedslaaede Blikke og lod Livet gaa dem forbi . . . .

Nej, *han* lod ikke Livet gaa sig forbi.

Den rene blege, perleblaa Himmel graanede, Fnug faldt efter Fnug, fine smaa Fnug, der kom fygende ujævnt, i store uvorne Bølger! Tættere og tættere og mere og mere fint som Marmorstøv, der piskedes ned fra Himlen.

Og pludselig slog det knugende ned i ham, at et tæt uigennemtrængeligt Slør sænkede sig mellem ham og det adelige Følge, der drog bort, Dødskulden byggede en Mur mellem ham og Richiza.

— — —

«Du trænger visselig til at skrifte, min Søn.»

Prior Hubertus lagde en Andagtsbog lukket ned i Skødet og saa paa Niels Oxe, der netop var kommen — for at kundgøre ham sin Beslutning. Og aldrig mindedes Niels, han havde set Prioren saa velvillig.

Niels Oxe kom ikke og spurgte ængstelig og skælvende, om han fik Lov at forlade Klo-stret. Han stod rank og mandig og sagde, at saaledes vilde han.

«Men Biskopøjnene?»

Prioren saa vist paa ham.

Niels Oxe trak paa Skuldrene. Dette med Biskopøjnene var han kommen over.

De to Mænd saa paa hinanden.

«Ja ja — ja ja, min Søn.» Prioren nikkede og foldede Hænderne over Knæet.

«Jeg skal ej holde Dig tilbage. Jeg skøtter ikke om at faa dig til Biskop, tro ikke det. Men tro ej heller, min gode Niels, at jeg ej vidste, at dette vilde komme. Mindes du den Dag, du fortalte mig om de brusende Kræfter i dig, om al den Rigdom, du fornam i dit Sind? Da tænkte jeg: Kvinderne saa ikke helt fejl ved Niels Oxes Fødsel — i ham faar Religionen en af sine Store, en af dem, der bestemmer Kirkens Retning i Aarhundreder. Kan-ske han ender paa Pavestolen i Rom.»

Prioren sad urørlig i samme Stilling, hans

gaadefulde Blik, som Niels ikke kunde tyde, var stift rettet paa Niels.

«Du ved, Niels Oxe, at Ormene søger vanlig de bedste Rødder — og det samme gør Djævlen.

Saavist som noget skikkede Djævlen dette skønne Pigebarn paa din Vej, at du skulde aflade fra din Bestemmelse, at den gode Gud og din Kirke ingen Glæde skulde faa af dig. Intet fryder Djævlen som en frafalden Munk — ydermere naar han er af en Beskaffenhed som du.»

Niels Oxe følte en Byrde af Tvivl vælde ind over sig — men endnu var han Herre over den, han saa Prioren stift i Øjnene.

«Om vor hellige Fader i Rom løser mig, da ved jeg intet, Djævlen skulde faa at triumfere over.»

«Jeg ved det, gode Niels Oxe,» sagde Prioren stille og udholdt hans Blik. «Jeg ved det, og jeg skal sige dig det.

Vor hellige Fader i Rom kan løse dig fra dit Løfte — men kan han udføre alt det, du skulde have udført? Nej, det kan han ikke. Dine Gerninger skulde blive liggende ufødte i din Sjæls Skød, Niels Oxe — og intet, intet gør en Sjæl saa hvileløs som det. I uoverskuelige Tider skal din Sjæl pines i Hvileløs-

hedens Helved, aldrig skal dens Klage forstumme. Jeg forløste ikke mine Evners Frugt, mens Tid var. Jeg levede, men jeg forsømte at fuldkomme den Højestes Mening med mit Liv, endda jeg vidste den.» —

Niels Oxe stod fuldkommen tavs.

Prioren viste paa Døren.

«Den staar dig aaben, Niels Oxe — som alle Klosters Døre staar dig aabne, Nat som Dag, naar du har besejret Djævlen — eller Djævlen dig.»

Niels Oxe gik i tunge Tanker tilbage til sin Celle.

— — —

Ja, hans Tanker var tunge — og tungere blev de for hver Dag. Han huskede, hvordan «en frafalden Munk» før i Tiden var det foragteligste, han vidste. Og ikke han alene, enhver turde kaste sin Ringeagts skarpe Sten paa den frafaldne Munk; ingen Synder var saa forsmædelig, at han ikke kendte sig bedre og værdigere end den frafaldne Munk; intet Dyr var saa jaget og hjemløst.

Og med hvilken Ret?

Ret!

Niels Oxe saa med et ned i sig selv som i et bundløst Dyb af Opsætsighed. Han havde ikke vidst det før, ikke anet, at der laa saa

mægtige Drifter i ham — *imod* den Lære, der var ham indpodet. Han følte ydermere, at han langtfra oversaa Skaden i sig selv. Og grebet af en pludselig Forvirring søgte han tilbage.

Var det Djævelen — virkelig Djævelen — der, ham selv ubevidst, havde brudt hans Tro ned og omstyrtet hans Løfte i hans Sjæl? Var det Djævelen, der som en Orm snigende havde gnavet i hans Troskab mod den eneste Kirke? Var det Djævelen, maatte det tabte kunde gjenoprettes, Djævelen maatte kunne uddrives ved Bøn og Faste og Bodsøvelser.

Og Niels Oxe tog fat paa at uddrive Djævelen.

Han fastede i Uger, han laa Timer og Dage i Knæ paa det kolde Stengulv i ufravendt Bøn, han piskede sig selv, saa Blodet randt af hans faste Ryg, han opfandt Bodsøvelser, som ingen før havde kendt endsige udført, han sang Bods-salmer utrættelig, mens han tvang sig til at vaage.

En Dag stod han igen i Cellegangen, hul og afmagret, men sikker paa, at Djævelen var besejret. Sikker paa, at naar han saa derud, hvor han altid tænkte sig Richiza Høg, og det lange kaldende Blik, da vilde han møde det med Kulde, uden Attraa, vilde vise det tilbage til den verdslige Verden, hvor det kom fra.

Og i samme Nu han saa derud, vidste han, at alt var omsonst.

Stærkere end nogensinde fornam han Kærlighedsbaandet mellem sig selv og Richiza, vidste saa nøje, at hun borte i Kongens By gik og lyttede til hvert nyt Budskab, der trængte ind i Dronningens Stuer, ventende spændt paa at høre: Ved I, Niels Jespersøn Oxe fra Vitskøl Kloster er dragen til Rom for at løses fra sit Løfte!

Og hun skulde vente forgæves.

Richiza, Richiza, jeg *kan* ikke!

Staaende i Døren, i den foraarslune Luft, følte Broder Niels sig saa besynderlig fugtig kold. Som voldte hans sjælelige Strid, at Sveden sprang ham af alle Porer, og han blev mat deraf. Hvileløs flakkede han om i Klosterets Gange.

Og en Dag gav han sin Opsætsighed Ørenlyd paany.

Det var igen *Retten*, han kom tilbage til.

Og det gik op for ham, hvor den katolske Kirke havde ranet *al Retten* til sig. Udenfor den fandtes ingen. Ikke Ret til at tænke, ikke Ret til at leve. Hele Verden laa inde under den katolske Kirke som under en uhyre Glas-klokke. Intetsteds var der noget Exil for den, der drevet af sin frie Tanke, den han fik af Gud,

ønskede at leve Livet paa sin egen Maade. Ve ham! Baalet var ham sikker! — Skønte Menneskene da ikke, at de alle var Fanger i Kirkens store Fængsel, og den store Fangevogter sad i Rom og vogtede nøje over, at der ikke kom mindste Brist paa Fængslets Mur, vogtede nøje over og bestemte, hvad Menneskene maatte tænke, at det aldrig skulde falde dem ind, at de med Urette var Fanger. Udenfor Fængslet var det umuligt at komme, thi der var intet udenfor. End ikke Døden befriede for det kirkelige Aag; der fandtes kun Himmel eller Helvede og dem begge havde Kirken forpagtet.

Og endelig en Dag gik det som en Brand igennem Niels Oxe.

Der kan skabes et *udenfor!*

Og jeg — Niels Oxe — skal gøre det!

Hvad giver en Kirke, skabt af fejlbare Mennesker, Ret til at baste og binde andre Menneskers Liv og Tanke. Bygge Tusinder af Klostre som Skalkeskjul for Lediggængere eller Steder, hvor gridske Slægtninge frit kan begrave værgeløse Børn, mens de selv bemægtiger sig Godset — naturligvis mod at overlade en klækkelig Part deraf til det Kloster, der modtager den værgeløse.

Og Millioner Menneskers Liv forspildes, Millioners Daadtrang tabes for Verden.

Ja, saadan vilde han gaa frem og sige.

At vie sit Liv til Gud var skønt — saa længe det var frivilligt! I det Øjeblik det var Tvang, tjente det ikkun Gud daarligt. Og en grænseløs Synd var det imod det Menneske, der i sig selv følte Trang til at tjene Gud igennem frit og verdsligt Virke!

Der kom onde Dage for Niels Oxe.

Al hans Faste og Bodsøvelser var for intet at regne mod den indre Kval, der sønderflængede ham. Det ene Øjeblik vilde han ud, bort fra Kirken, rejse sig vældig mod det mægtige Fængsel, hvori Menneskene var Fanger fra deres tidligste Fødsel. I næste Øjeblik bøjede den grænseløse Lydighed og Respekt, hvori enhver Munk var opdraget, hans Beslutninger sammen som Tængerne bøjer det glødende Jern. Han gik ikke længere i Takt med sig selv, der var to Røster, der raabte i ham, og de søgte at overdøve hinanden.

Hver Gang han havde fattet Beslutningen at blive, hvor han var, tvinge sig til at tro paa «Biskopøjnene» og alt det, dermed fulgte — da var det, som hørte han fjernt Richiza græde! Men havde han besluttet — for tyvende Gang — at bryde ud, gaa straalende frem i Verden

og løse Folkene, vise dem, at de sov i Bjerget hos Trolden, det tusindarmede Uhyre, der skaanselsløst kvalte enhver, der i et Sekunds Vaagnen mistvivlede om, at Uhyret var Gud — da fornåm han det i sig som slog bragende Luer op omkring ham, han hørte tusind Djævles Haanlatter.

«Vi har ham, vi har ham — den frafaldne Munk. — Pin ham, fra jordisk Baal til Helvedes Ildgryde, pin ham, pin ham!»

Vaaren gik og Somren kom.

I Solens lodrette Middagsgløden tyktes det Niels Oxe, at Kulden i ham tøde en Kende. Der var ligesom ikke en rigtig varm Blodsdraabe i ham mere. Hans Kinder huledes ud, som grov en flittig liden Orm, lydløs og usynlig i Kødets Væv, saa det forfaldent sank ind. Han blev gusten, hans Brystkasse sank ind, og hans Fødder blev tunge, som gik han idelig i dyb Sne. Hans Skuldre skuttedes op, og Ryggen løftede sig, fremoverbøjet ludede hans kantede Hoved med indsunkne Øjne, der skinnede mat som Sol paa uklar Is. Feberen hærgede ham hver Nat — men hver Morgen stod han ukuet op, kæmpende utrættelig med sine Tvivl. Han talte ikke meget med nogen; i den tidlige Morgen gik han østen for Klostret, og han fulgte Solen, eftersom den drejede rundt

om den store Bygning. Ved Aftentid sad han ved Vestsiden og tog dens sidste Varme ind.

Og intet hjalp, noget i ham kendtes dødt.

Brødrene saa paa den hvileløs vandrende Knokkelrad — og saa paa hinanden — der blev ingen Biskop af de Øjne!

Den tærende Syge.

Niels Oxe havde med sin Forstands klare Øjne set sin Kirkes Forvildelser. Men han havde ogsaa set, hvor dens Magt var uden Grænse. Ak, om han var styrtet ud straks, da Tingen laa ham saa enkel og klar — men siden hin Samtale med Prioren havde han tænkt og tænkt, og mere indviklet blev det hele, jo mere han tænkte.

Han vilde aldrig som frafalden Munk faa Richiza Høg til Hustru — og han vilde ikke drage til Paven og tigge om det, han kendte som sin Ret: frit Liv med fri Tænken og fri Udfoldelse af sin Daadkraft, den han fik af Gud. — Og han vidste nu, det var langtfra nok, om han fik hende, slap han ud først, kunde han ikke tie. Han maatte raabe ud over al Verden: Mennesker, Mennesker, I lever under Tvang, og I bliver onde af at leve under Tvang — se til Munkene, se til Prior Hubertus! Vend jeres Hjerter til Gud alene, han skal ikke betales hverken med Guld eller Blod

— eller med Hjerters Død. I har ingen Mellemænd nødvendig, om I lever rent for hans Øjne . . . .

Hvordan vilde det gaa, om han raabte saadan!

Om han raabte: Brænd Bandbullen, den kommer ikke fra Gud, styrt ned den gamle Horkarl paa Pavestolen, hans uægte Sønner og Døtre gaar som levende Vidner om hans jordiske Brunst, Guds hellige Navn krænkes i hans Mund . . . .

Hvor Menneskene vilde stirre paa ham — hvor de vilde vige tilbage fra ham — hvor der vilde blive et rædselsfuldt øde Rum mellem ham og det Liv, han attraaede, Livet frit mellem andre. De vilde tro ham gal — besat — til de forarget svinebandt ham, Præster og Munke vilde føre ham til Torturkammer og martre ham i Dage, flaa Huden af ham, lægge glødende Jern paa hans nøgne Bryst, til han i Pine tilbagekaldte sine Ord — da vilde de med gudsfrygtig Triumf fremstaa for Folket.

Herren være lovet, vi fik Bugt med Djævelen!

Aa, en mægtig og frygtløs Mand skulde der til for igen at aabne Verden for Menneskene. Og han selv var saa mat.

Og langsomt gik Tiden, til Vinteren kom.

Det var vel ikke en Kulde som forrige Aar, men Sneen laa i tykke Driver over den frosne Fjord. De røde Tjørnebær hængte som Blodsved i Draaber mellem de dødblege Buske, og Hængeaspens Grenevæv rystede blødt og lignede store hvide Fløjelsfrynser.

Niels Oxe saa intet af det, han laa til Sengs. Hans Ansigt var gulere end Pergament.

Det var lige før Julemessen — paa Vejen fra sin Celle saa Prioren ind til sin syge Broder. Han havde det samme gaadefulde Blik som for et Aar siden — men Niels Oxe var ikke den samme som for et Aar siden, hans overnaturlig store og blanke Øjne var fulde af Lidelsens Viden.

Kun et vidste han ikke, havde ikke undt sig Tid at tænke over — at han skulde dø.

Det var det, Prioren kom for at sige.

«Jasaa — men Biskopøjnene, Herre Prior?»

«Herren haver ændret Mening med dig, Niels Oxe.»

«Det vidste jeg ikke før, at Herren er vægelsindet!»

«Niels Oxe, du spotter!»

«Ikke jeg, Herre Prior,» hviskede Niels hæst og feberkort. «Du spottede Herren, da du stækkede mig, hans udvalgte Værk.

Og hvorfor — hvorfor gjorde du det?

Fordi du ej undte mig at naa, hvad du aldrig selv skulde naa: Livet.»

Og i det samme rejste han sig fra Briksen — visionsagtig, skrækkens mager, med hule, luende Øjne, løftede han Skelethaanden.

«Der skal komme én, der er mægtigere end jeg — han skal give Menneskene fri, løse dem af Fængeleiet skal han, ud af sit Kæmpehjerter og sit Kæmpemod. Han skal trodse Baal og Bulle i Tillid til sin Sags Retfærdighed.»

Han sank tilbage, hviskende mat.

«Det jeg skulde have gjort, men nu er det for silde.»

Prioren sad en Stund og saa paa det matte Hoved, der var faldet tungt tilbage i Pudren. Han følte sig afklædt, gennemskuet, et Nu følte han en rasende Trang til at lade den Døende underkaste Tortur som opsætsig imod Kirken. Men han opgav det, det var saavist ikke Umagen værd, baade Legeme og Sjæl var besejret. Han sneg sig stille ud og gik til Julemessen.

Niels vaagnede op af sin Døs ved at høre Sangen. Der var i ham en stille stivsinde Længsel efter at se den Vej, hvor det adelige Følge drog bort. Han løftede varsomt Tæpperne — men lod dem hastig falde ned igen.

— Jesus Christ, hvor koldt det var, og hvor hans Arm var magtesløs. Længe laa han og samlede Mod — det var ligesom der intet Mod var, hvor der ingen Varme var.

Og al sin Varme havde han en Gang sat til.

Og hans Liv havde ikke formet sig, saa han kunde vinde det tabte tilbage.

Han lukkede Øjnene og drømte — saa som hundrede Gange før, de dunkle vemodige Øjne, den lille Mund med de bekymret lukkede Læber. Han huskede det Nu, da de blege Læber blev røde af hans Liv, han huskede for hundrede Gang det salige Gys, da Liv og Død skiftede mellem hans og hendes Mund. Hans Øjne sank i, han blundede hen i en Duft af varm Rav . . . .

Han vaagnede ved, at Sangen tav. I et Kast var han fri af Tæpperne og tumlede over Stengulvet ud paa Gangen. Herrejesus, hvor tung han var, hans egne Skridt lød tunge, underlig uvirkelige over de røde Fliser — Nu endelig var han der — Alléen laa snehvid for hans Øjne, Taagen lagde fjernt ude en fin Skimmel over den tilsnede Fjord.

Niels Oxe stod nøgen og opret, støttet til Døren. Sneen faldt i store bløde Dun ind paa hans Legeme, han mærkede det ikke. Han

saa Richiza derude i Slæden — Blikket — hørte for sit Øre: Du kom ikke, Niels Oxe, og jeg skal tilhøre en anden, endda min Sjæl for evig er bunden til din.

Nej, han kom ikke.

Han fik ikke sin Gerning gjort.

Den Gerning han først nu forstod, den, der havde præget hans Øjne alt fra hans Fødsel, som de kaldte Biskopøjne, men som blot var Reformatorens fyrige og varme Øjne. Men han havde misforstaaet sit Kald — havde troet, at det kun var Djævelen, der fristede ham med Udsigten til at leve og elske. Og han syntes, han følte den bundne, sukkende Menneskeheds Foragt: «du var fejj, Niels Oxe, du frygtede Følgerne —».

Ingen vilde tænke paa, *hvor* store Kræfter den skulde besidde, som skulde ryste Roms Herskerstol i sin Grundvold.

«Gud finder en anden Mand,» tænkte Niels bedrøvet.

«Men jeg!

Han havde Ret, Prioren, mine Gerninger skal ligge ufødte i min Sjæls Skød, og intet, intet gør hvileløs som det.»

Og mens hans Øjenlaage trætte sank, hviskede han klagende:

«Jeg kom ikke, Richiza, jeg bedrog baade

dig og mig for Lykken og Livet! Men hvad værre var: *Jeg forløste ikke mine Evners Frugt, mens Tid var.»*

— — —

Da Brødrene kom fra Messen, fandt de Niels Oxe død i Døren.

Det sner i den lyse Nat.

Blødt og tystnende, svanedunshvidt, et sagtmødt Væld af hvide Silkeduske over den tavse Gaard, der en Gang var Vitskøl Kloster — og midt i Tystheden tunge, underlig uvirkelige Trin over Stenfliser, som ikke mere er.

Som sniger et levende Væsen sig om, ene med sin Pine.

GAMLE Jomfru Drøbak kom ud i Veranda-døren og spejdede. — Jo, saamænd om der ikke langt ude kom et Køretøj, og Greven var'et ikke, for han kunde ikke være hjemme endnu, nej.

Ungt Herskab kunde det se ud til, det lyste i hvide og rosa Farver, Vognen kom flyvende som en broget Sommerfugl over Grevskabets grønne kouperede Marker, Vejen synede kun som en smal Elfenbens-Indlægning.

Jomfru Drøbak tørrede sin rynkede, gamle Pande; det var stegende varmt, og ingen skulde beskyldte Himlen for at se ud til Regn, den var saa bundløs blaa. — Hun kiggede uvilkaarlig op, som en lille Høne med Hovedet paa skraa — nej, ikke saa meget som et mørkt Fnug, og fra Jorden formelig osede Varmen til Vejrs.

Skulde det være Herskabet fra Karup, der kom? — Og her havde unge Grev Johan holdt sig hjemme hver evige Dag, fra Sol stod op og til Sol gik ned. For at efterse Godset, sagde han, nu efter hans lange Udenlandsrejse var der saa meget, der trængte til at gaas efter i Sømmene. Men Drøbak havde været om ham, lige fra han var spæd, saa han rendte ikke Porte op med *hende*, hun kendte hans Manerer ligesaa nøje. Han havde et Par Gange — saadan ganske tilfældig — talt om, at *han* i Paris havde truffet Frøken Adelaide Uhl — og gamle Drøbak havde vel ikke været nu snart fyrreogtyve Aar i Slægten Praghs Brød uden at faa Forstand paa deres Passioner og Svagheder. Havde en Pragh truffet en Uhl, skulde det slaa meget fejl, om der ikke snart kom Frue paa Liseminde, se nu ad.

Den gamle Kammerherre Uhl havde jo været syg, derfor var det vel, at de ikke var kommen før. Og saa skulde Greven netop være borte i Dag.

At de gad — i saadan en Varme — køre helt fra Karup til Liseminde. Ja, var det ikke et forelsket Pigebarn, der havde sat det igennem, saa maatte det være Varmen, der var steget til Hovedet, man havde jo hørt de værste Ting, Folk fandt paa, naar Hjernen saadan

smeltede som Smørret inden i en Bøtte. Pigebarnet vilde vel se sit kommende Hjem an —. Der blev nok forresten sagt, at Kammerherren havde holdt sit eneste Barnebarn i Udlandet under hele hendes Opvækst, netop for at hun ikke skulde træffe det eneste Menneske, hun ikke maatte træffe: Grev Johan Pragh.

Saas det da nu ikke, vitterlig for Gud og Mennesker, at saa længe der var en Pragh og en Uhl til, skulde de nok finde hinanden. Og sammen vilde de, om de havde nok saa bedrøvelige Eksempler at se tilbage paa. Der var bare de to Unge tilbage af begge Slægter nu — gamle Drøbak sukkede, som om det var hendes egne Børn — det kunde *maaske* gaa dem godt, om de hver fandt *sin* Ægtefælle, og hver sit Land helst.

Men sammen.

Det gik aldrig godt.

Det herskabelige Køretøj, der fløj frem over Vejen, trukket af sorte, springende Heste, naaede »Svinget». Jomfru Drøbak kunde ikke se, om det tog Grevskabsvejen eller drejede fra til Landsbyen. Et Øjeblik tænkte hun paa at gaa udenfor Indgangssøjlernes smalle Skygge for at se efter, men kom til at se ud i Solhedens Varmeflimmer og ombestemte sig. Gruset i Havegangen glimtede og skar som

smaa Duglyn igennem Luften, enkelte ganske smaa Konkylier og smaa, mælkehvide Snegleskaller røbede, at det var hentet fra den nære Strand. Træerne stod som lammede, Tørken var ikke endnu gaaet saa dybt i Jorden, at Bladene var begyndt at slappes, de sad faste, men saa ubevægelige paa Grenene som døde Fluor. Tværs over Lillebælt, fjernt ude, gik der et Glimmerbælte, der var uudholdelig at se paa.

Jomfru Drøbak gik indenfor. — Stilheden inde i den store hvide Havesal var om mulig større end udenfor, hvor Duernes dovne Flaksen alligevel gav ligesom lidt Pust. Hun gav sig, for alle Tilfældes Skyld, til at efterse, om alt var i den rette Stand til at modtage en vordende Herskerinde. Omsider rullede hun Gardinerne op. Lyset kom styrtende ind som fra store, aabnede Sluser, tog først Gulvet i et Spring tværs over det kostbare Gobelintæppe, hvis Farver sprang ud i samme Nu, blændende for det videre, til Vejrs op ad de hvide Vægge. Hele Salen var holdt i hvidt, med rundtløbende Rokoko-Stukkatur under Loftet, bugnende Guldrammer og lyse, blomstrede Silkebetræk. Det eneste mørke var de gamle, i selve Væggene indfattede Medaillon-Malerier med nøgne Legemer saa sammenrodede som Molboernes

Ben. De Billeder var Jomfru Drøbaks sædelige Øjesyn en Pestilens. Hele Slottet var under hendes Ledelse saa rent og straalende som et hollandsk Interiør, men ganske privat lod hun Støvet falde Aar efter Aar paa de gamle Malerier, et Slør af Støv, hvorunder den ublu-færdige Nøgenhed tonede ud i et halvmørkt Miskmask, som Drøbak fandt kunde gaa an.

Da den herskabelige Vogn kørte frem foran Søjlerne, tog Jomfru Drøbak imod — som Lise-minde eneste Standsperson i Grevens Fravær.

Hendes Hoved-Nysgerrighed gjaldt naturligvis Adelaide Uhl. De seks, syv Veninder, der var med, var saa fornemme, at de altid var værd at tage med, men Øjeblikket var Adelaides. Hun var ogsaa nok værd at se paa, Drøbak var straks klar over, at enhver Tjenestejokke ved første Øjekast vilde kunne se, hun hørte til «det grevelige» — et ubestemmeligt Begreb, hvori Drøbak indbefattede alt, hvad der virkelig imponerede, ubevist, ved selve sin Fremtræden. Drøbak var i de 40 Aars Tjeneste bleven saa kultiveret, at hun ikke lod sig dupere, hverken af store Drikkepenge eller Silkerasl, men bad en af «det grevelige» hende om noget, var Drøbak paa Tæerne, Ære den, der Ære bør.

Jo, Drøbak fandt Adelaide Uhl for Udse-

endets Skyld en passende Frue for Liseminde. Selvsikker og forkælet saa hun nok ud at være, men ogsaa retfærdig og forstandig. Hun førte sig til Drøbaks fulde Tilfredshed, Liseminde interesserede hende, men imponerede hende ingenlunde. — Hun bemærkede straks, at de gamle Malerier burde ses efter, de var Lisemindes originaleste Værdier, malede i det syttende Aarhundrede af en af Datidens Mestre.

Drøbak fandt ogsaa, de trængte til at friskes op — «du skulde vide min Tøs, det er Støv det meste,» tænkte hun, mens hun saa allerærbødigst ud. «Inden du kommer, skal de nok være «restaurerede».

Men lad os først se, om du kommer.» —

Mens Adelaide talte, gjorde Drøbak sine Iagttagelser. Frøken Uhl glippede meget med Øjenlaagene — skulde det mon være fra hendes Barndom, da det paastodes, hun havde lidt af Krampe. Hun var velvoksen, men spinkel, utrolig spinkel. Hendes Hoved var lagt tilbage som et Raadyrs, naar det lytter, og hendes Bevægelser var nøjagtig saa urolige og nervøse som et skræmt Raadyrs. Øjnene var brune, noget melankolsk irritable, det mørke Haar var delt, en Knude laa oppe over Baghovedet, og to lange Hængekrøller rullede ned over hendes Bryst. Empire-Kjolen, den nye-

ste Mode fra Frankrig, blottede hendes Hals og Arme, der uden at være fyldige, var fine og ædle i Formen.

Hun var selvbestaltet Herskerinde og førte, som en Selvfølge, Ordet i den hvide Havesal.

Hun spurgte til Grev Johan Praghs Befindende — han havde i Paris været lidt misfornøjet med sit Helbred, ja en Dag maattet opgive en Udflugt, fordi Benene var saa slemme . . . .

Jomfru Drøbak vilde sidst i Verden lade skimte igennem, at der var noget, *hun* ikke vidste Besked med. Grev Pragh havde ikke fortalt hende om sin Utilpashed i Paris, hvoraf Drøbak med sit Kendskab til ham sluttede, at det var noget, der pinte ham af særlige Grunde. Men inden i Morgen — ork, hun konverserede Damerne samtidig, hun tænkte — inden i Morgen skulde hun vide Besked, saavist som hun var Jomfru Drøbak. Nej, Greven fejlede ingenting nu, det havde været lidt Gigt, bare lidt Gigt, Greven gik saa meget paa Jagt i de vaade Enge.

«Det skulde netop Grev Pragh — som jo forresten er min Halvfætter — *ikke* gøre!» sagde Adelaide med et lille bestemt Nik. Men hun saa alligevel nok saa beroliget ud.

Drøbak, der stod ærbødig ved Døren, spej-

dede ud, som om hun regnede med det Fænomen, at Greven pludselig skulde vise sig. Imens smilte hun over hele sit takkelige gamle Ansigt, hvori der kun var én Aldersbrøst, en knækket Fortand. Naar hun talte, saas den bevægelige Salamandertunges Krøller og Sving gennem Hullet. Hun kunde ikke noksom beklage, at «saadan» skulde det da ogsaa altid gaa. Netop i Dag skulde Greven ride ud, han som ellers var hjemme hver evige Dag og havde gaaet her og spejdet ud over Vejen. — Drøbak havde mange Aars Øvelse i at holde sig i Emnet og tale i ét Væk, samtidig med at hendes Blik som en flittig Bi surrede om og samlede den søde Hjerternes Honning. Og vist var det, at Frøken Adelaides smukke, nervøse Ansigt blussede op, da Drøbak nævnede Grevens Spejden. — Saa følte Drøbak, at hun havde faaet en lille Hævn over det fatale før med Malerierne, for Herregud, Frøken Adelaide var altsaa bare alligevel en lille forelsket Pige, som man kunde komme til Rette med ved at tale om den, hun elskede. — Det var Drøbaks Stolthed at være Medvider i alle Slægten vedkommende Ting, men hun havde ogsaa et gammelt Tyendes indre Glæde ved at bevare sine Opdagelser for sig selv.

Stadig spejdende ud trøstede hun, tilsyne-

ladende sig selv, med at længe kunde det nu ikke vare, Greven var jo bare ovre paa Torp . . . .

Frøken Nina Ry slap pludselig sine Blade — med et lynsnart drilsk Blik til Adelaide sagde hun leende:

«Torp! — Grev Pragh gør da vel aldrig Kur til den svulmende unge Enke derovre?» Hun satte Opstoppærnæsen i Vejret, som om hun vejrede, de rebelske Pigeøjne blinkede af skælmsk Fortrolighed til Jomfruen.

Men Drøbak fandt det meget upassende af den unge Frøken saadan lige paa en Studs at gøre sig familiær med Husets Tyende, saa hun lod, som om hun overhørte Spørgsmaalet. Men Adelaide Uhl trak smertelig urolig paa Panden, saa den blev aldeles rynket, og hun med ét kom til at se gammel ud. De smukke brune Øjne laa tunge og grumsede under Brynene — i det samme lagde hun Haanden op paa sit Hoved og spurgte, om ikke de andre havde faaet ondt af Varmen. Det var ogsaa dumt at køre tre Mil lige i Middagstiden.

Drøbak gik fra Døren, hun maatte, saadan rent hen i Vejret, have hende trøstet, inden hun gik til Serveringen. Og smilende saa hun paa Nina Ry — nej, ork nej, dette her med Fruen paa Torp var noget Fantasteri, som

bare den gamle Komtesse Pragh gik og fab-
lede om. Det var da ogsaa hendes Ærinde,
Greven red, ellers havde han været hjemme
ogsaa i Dag.

«Gamle Komtesse Pragh!» hviskede Lilian
Molbech, som noget forfærdende pludselig gik
op for hende. — Hun er da ikke her, hun er
da paa . . . .»

Hun turde ikke sige det fordægtige Ord.
Og Drøbak havde altfor megen Respekt for
sin kære Husband-Familie til rent ud at sige
Galeanstalt. Hun virrede blot umaadelig dis-
kret og alvidende med Hovedet.

«Nej, der kom hun aldrig. Hun var slem
en Tid, men da det lakkede ad — ja, derhen
ad» — hun kastede Nakken ubestemt tilbage,
saa kunde de unge Damer selv bestemme,
hvilken Galeanstalt hun tænkte sig — «saa
skikkede hun sig skam. Ja. Hun kan godt,
skal jeg sige det unge Herskab, det er ikke
saadan fat med hende . . . .»

Drøbak talte ganske sagte, de unge Damer
sad fremadbøjede, spændte i alle Miner, «den
gale Komtesse Pragh» var en paa Egnen uløst
Gaade, som det bestandig var lige interessant
at faa noget at vide om. Og her var man
lige inde paa hendes Territorium.

Drøbak hviskede stadig, smigret af det unge Herskabs ufordulgte Nysgerrighed.

«Helt gal er hun nu inte, maa Herskabet tro. Men det var kanske bedre, om hun var det — for *onde Øjne* det har hun. Og kunde hun skære Halsen over paa en eller anden, saa gjorde hun det den Dag i Dag.»

Samtlige unge Piger aandede ud i dybe, tyste Suk og greb sig i det samme til Halsen.

Drøbak nikkede troværdig. «Ja, ved Gud, det havde hun en Gang forsøgt med en ung Pige, Stakkell, hun fik et Knæk, hun aldrig forvandt. Og en anden Gang» — Drøbak talte sagtere, de unge Piger holdt Aanden tilbage for at lytte — «en anden Gang vilde hun brændt Karup af — og alle Beboerne — Kammerherre von Uhl var netop hjemme i de Dage.»

«Bedstefader!» Adelaide glemte Værdigheden og saa skrækslagen paa Jomfruen.

«Ja, ja,» sukkede Drøbak. «Kammerherren selv kom ikke noget til, men Frøken Adelaides Mor, den smukke feterede Enkefrue, som lige havde født, fik da Barselbeberen af Forskrækelse, og det døde hun saamæn af, ja hun gjorde. Men ellers fik de jo slukket i Tide, saa der skete ikke noget saadan videre. Men siden den Tid kommer Komtessen ikke mere ud mellem Folk. For det meste sidder hun inde

i sine Stuer og snakker om sine Farver. En anden én forstaar jo ikke et Kvidder — men — Drøbak gjorde en Kunstpavse — «vitterlig er det jo, at det spøger paa Liseminde. Og der har Komtessen vistnok sin egentlige «Omgang».)»

«Det var en original Omgangskreds,» udaandede Nina Ry dybt.

Jomfru Drøbak virrede beklagende med Hovedet — ak ja, saa sørgelig det var, naar det gik en af «det grevelige» saadan. Havde det været en almindelig Borgerdorte, saa skulde Drøbak ikke sagt noget om det, nej. Men en Komtesse — tilmed en Pragh! Stakket, det havde hun nu været, lige siden Drøbak kom til Slottet. Men smuk var hun, det skulde ingen tage fra hende — ja, de unge Damer vilde le af det, om de saa hende nu, men den Gang *var* hun smuk endnu. Og saa var det endda ingen Ting at regne imod, hvad hun *havde* været, da hun var ganske ung, det havde den daværende Oldfrue givet en ligefrem begejstret Beskrivelse af. Hun skulde have været *saa* dejlig baade af Skikkelse og Hud, at det skinøde langt hen fra hende, saa alabasterhvid var hun. Men svært for Pynt og Stads det var hun jo ogsaa, og Smykker saa kostbare brændte og finklede om hende. Oldfruen for-

talte altid, at alt andet i Verden skulde hun kunne glemme, men ikke da hun saa Komtessen staa færdig til at tage til Kammerherre Uhls Bryllup paa Karup. Hun var klædt, som om hun skulde være Bruden selv, i blændende hvid Silke — men dertil havde hun valgt sorte Diamanter. Men Ansigtet var lige saa vidt som Silken, og Øjnene var ligesaa sorte som Diamanterne, og de skinnede med en Glans, som skulde de springe. Og Brystet og Næsefløjene gik paa hende, som om hun løb Væddeløb med sig selv. Hun havde vakt en Opsigt ved Bryllupet, som aldrig var oplevet før, — Kammerherren skulde siden have sagt, at Komtesse Praghs Skønhed var af den Art, der formes i Himlen, men besjæles fra Helvede. — Og det var vist saa sandt, et rædsomt Sind havde hun jo altid haft; da hun kom hjem om Natten fra det Bryllup, rev hun hele Stadsen i Stumper og Stykker, saa Pjalterne susede omkring i Stuen, som havde hun revet Hul paa en Dyne med hvide Dun.

Adelaide von Uhl strøg sig vedholdende om Tindingen.

Hun saa stift frem, haardt.

«Jeg begriber blot ikke, hvorfor det Menneske ikke er, hvor hun hører til, hvor hun bør være — paa en Sindsygeanstalt.»

Drøbaks Blik strejfede den smalle, egen-sindige Pigemund og det tunge Blik. — Hm, hm, der var vist ingen Tvivl om, at den gamle kom til at drage ud, naar den unge drog ind. Og lidt efter lidt blev det nok i alle Ting det smalle Ansigt der, som kom til at regere.

«Ja, ja,» sagde Drøbak fordrageligt. «Det har Frøken von Uhl saa Ret i, men den gamle Greve — som jo altsaa var hendes Nevø — vilde det ikke. Det var ham, der holdt Haanden over hende — med Ret eller med Uret er jo ikke saa nemt at sige for en anden én, Greven vidste jo noget om hende fra hendes Ungdom og havde ondt af hende. Men han talte jo aldrig om noget, den gamle Grev Pragh, han var — især paa det sidste — svært faamælt.»

Ninas frejdige Opstopper vejrede igen slægtslige, i Fortiden halvskjulte «Romaner»; bøjet frem hviskede hun frittende:

«Han skød sig jo?»

Drøbak spejdede ud over Vejen.

«Naae, saadan skød sig gjorde han jo ikke. Det var kun hans Bøsse, der gik uheldig af, fordi han rørte ved Aftrækkeren i Utide. Man sagde jo forresten» — Drøbak saa paa Adelaide, som om det var et Kompliment til hende — «at Greven vilde svært gerne haft den unge

Fru von Uhl, Frøken Adelaides Mor, der var Enke i sit fireogtyvende Aar. Han havde ogsaa nok faaet hende, hvis ikke det var saa sørgelig, at hun døde efter Branden. Og det kunde han nok ikke rigtig komme over —.

Men saadan skød sig,» skyndte Drøbak sig at begynde.

«Nej nej» — Adelaide forsikrede med løftet Haand, et fint og sjældent Smil skød som en Straale igennem de mistrøstige Drag i det unge Ansigt.

«Nej, Jomfru Drøbak, vi forstaar saa godt, det *var* bare Aftrækkeren. Havde den været i Ulave, saa den ikke kunde virke, saa var den Ulykke aldrig sket.»

Drøbak lo godmodig — saa viste hun ud.

«Se, nu er Solen gaaet lidt bag om Alléen, skulde de unge Damer ikke have Lyst til at se, hvordan Greven har ryddet og lavet om, siden han kom hjem. Saa retter jeg en Kop The an, hvis det passer Herskabet» — Drøbak fandt, hun havde sladret nok til at være bleven populær — og hun havde ikke fortalt andet, end hvad Gud og Hvermand vidste, saa hun havde sin Ryg fri. De unge Damer gik foran hende ud af Havesalen og blev staaende paa de høje Verandatrapper.

«Er her ikke bleven rigtig pænt?» spurgte

Drøbak stolt. «Greven lod en Mængde gamle Træer fælde, saa Udsigten blev fri. Det havde han nok sét i Udlandet.»

Dejligt — dejligt!

Adelaide von Uhl stod drømmende, for første Gang betaget. Et vekslende og frodigt Landskab med smaa Pletter af Skov skraanede ud mod det blinkende Lillebælt. Selv nu i Eftermiddagssolens stemningsløse tørre Gløden var det dejligt, hvor vidunderligt vilde det ikke tage sig ud i Morgen- eller Aftensol — der gik en fin, lykkeanende Dirren igennem hende ved Tanken om Morgensol her — med ham!

Hun pegte i det samme paa en kroget, gammel, men kraftig Lind, hvis Grene brød forstyrrende ind i Forgrunden.

«Hvorfor er den ikke hugget, Jomfru Drøbak, Linden dér?»

«Den» — Jomfruen trak sig hemmelighedsfuldt et Skridt tilbage.

«Den Lind bliver nok ikke hugget.»

«Ikke det — hvorfor?»

«Nej, for — nej.»

Mere vilde Drøbak ikke sige. Men Lilian Molbech krammede ud med, hvad hun havde hørt. Linden paa Liseminde var ældre, end nogen vidste, og der gik det Ord om den, at der vilde times en Ulykke, om den blev hugget.

«Overtro,» henkastede Adelaide hensynsløst. Og Jomfru Drøbak maatte finde sig i at være Skive for de unge Damers sorgløse Spotten — hun lod dem more sig en Tid, før hun rykkede ud med Trumf Es.

Hun var nok ikke den eneste overtroiske — Grev Johan Pragh lod Linden staa . . . .

I det samme saa hun, at de unge Piger ikke hørte paa hende. Deres Øjne stod fulde af ubehersket, pludselig Skræk, de saa alle op mod Verandaen, de selv lige havde forladt.

Gamle Komtessen!

Ja, der stod hun — paa det øverste Trin.

En lille, uendelig ældet, paa alle Ledder kroget graa Kvindling med opskudt Ryg og magre, spidse Fingre, der ustandselig aabnede og lukkede sig, som greb de hele Tiden efter noget. Ansigtets gustne Hud gled og gled over de stadig arbejdende Kindben — som en Art St. Veits Dans. — Det var det, der i Forening med Øjnenes sorte, vanvittige Stikken gjorde, at der stod Gru ud fra den lille graa Fremtoning, en Gru, der for de unge Pigers Vedkommende var blandet med Flovhed over deres egen taktløse Stirren, som de ikke i Øjeblikket havde været i Stand til at beherske.

Drøbak præsenterede raabende — skønt den Gamle kun var døv, naar hun vilde være

det. Men man vidste jo aldrig, naar *det* var —.

Gamle Komtessen nikkede deroppe fra og blev staaende — stift stirrende paa Frøken von Uhl. Det forekom Adelaide, at der groede en irgrøn skinnende Lysring frem om hvert af den Gamles Øjne. Idet den graa Fremtoning, stadig stirrende, krøb ned ad Trapperne, var det, som om hendes Hjerte et Nu gik i Staa. — Stadig nærmere kom den underlige knortede Tingest af et Menneske, hendes forsigtige Rokken sig frem over Gruset mindede Adelaide om en Slange, der lydløs bugtede sig frem. Hun følte det i sig, som noget — noget inde i hende selv — hovedkuls styrtede dybere ind og i Skjul, hendes Bevidsthed fik et Slag, en øjeblikkelig Lamelse.

Som fra en rusten Strube kom den Gamles
«Velkommen du!»

Stirrende ind i de grønligt lysende Ringe med Øjnenes sorte Glød i Midten lagde Adelaide viljeløs sin Haand i den Gamles.

«Sæt dig ned, Barn, sæt dig.»

Jomfru Drøbak fik alle de unge Damer grupperede paa magelige Havestole omkring den gamle Komtesse, der sad alene paa en Havebænk. Saa gik hun husmoderlig op i at

anrette Forfriskninger paa Plænen udenfor — men ikke et Øjeblik tabte hun den Gale af Syne, Jomfru Drøbak kendte sin Pligt. Man kunde aldrig vide, hvad Øjeblik hun fandt paa at skrække Livet af de unge Piger, selv om hun ikke egentlig var farlig.

Gamle Komtessen sad bøjet frem mod Adelaide, hun havde taget hendes Haand i sin og stirrede hende stift ind i Øjnene.

«Saa du er Hans von Uhls Barnebarn — Kammerjunker Hans von Uhl! — Kammerherre nu, ja —

Men Kammerherreinden?»

«Min Bedstemoder døde for mange Aar siden — jeg har aldrig kendt hende.» Adelaide kunde høre sin egen søvnige Stemme ved Siden af sig.

«Hun fødte for tidlig, ja,» nikkede den Gamle. Adelaide følte som en Spændetrøje over alle Tanker — og Spændetrøjen snevrede bestandig ind. Igennem den hørte hun den Gamles rustne Stemme.

«Der var én, der løb imod hende i Mørket, har du ikke hørt det. En kaad Vogterdreng var det vist — eller en hævngherrig Stuepige, det blev aldrig opklaret. Der løb noget haardt — en Skagle maaske — ind mod hendes Underliv, det var gjort med Vilje, sagde Lægen,

og det var godt gjort, for hun døde af det. — Det var ondt, synes du ikke, Pus?» Adelaide følte en underlig Myrekryben i sig, den straaledede ud fra de gamle Fingre, der holdt om hendes.

«Det var ondt, ikke Pus?»

«Jo.»

Det var Adelaide umulig at sige et eneste Ord derudover. Og den gamle Komtesse sad og kælede langeligt for den viljeløse Pigehaand i sit Skød.

«Min Moder døde ogsaa af det, Pus. Hun saa paa mig Dag ud og Dag ind, og saa døde hun. Før hun lukkede sine Øjne, saa hun ud, som om hun vilde have mig med — hæ, hæ. — Men jeg kom ikke. Jeg kom ikke, Pus, jeg havde noget, jeg skulde have gjort først.»

Hun bøjede sig frem og prentede ind i Adelaide.

«Jeg havde noget, jeg skulde have gjort først.»

Adelaide vidste ingenting at sige, hun følte blot den Gamles trætørre Hænder og tænkte flygtigt paa en afkastet Hugormeham, hun en Gang havde set; der var noget ved Huden, der mindede.

«Ja ja, ser man det,» nikkede Komtessen. «Det kære Barn er opfødt i Syden — for at

Slægtssygen ikke skulde faa Magt over dig! Krampen, hvad». — Den graaskindede Klostrøg Adelaide om Kinden. — «Nej, saa hed og tyk, du er i Hovedet, Pus, det er daarlige Tegn! Rigtig daarlige Tegn — saadan er det altid begyndt, naar Uhlerne . . .»

Jomfru Drøbak gjorde et Slag indom Bænken paa sin Løben fra og til Bordet. Hun saa vist paa den Gamle. Saa sagde hun ferm og fornøjelig:

«Herskabet kan aldrig vide, hvor Komtesen er flink til at fortælle Spøgelsehistorier.»

«Næ, Spøgelsehistorier!» de unge Piger gav sig hen i forceret Plagen, men den Gamle saa stadig kun paa Adelaide.

«Saa du er Hans von Uhls Barnebarn — hans sidste — og eneste — og kæreste . . .»

«En Spøgelsehistorie, Komtesse,» lød Drøbaks Stemme bagved, ganske kort og skarp — «den om Fru Elise, der myrdede sin lille Broder, den er saa rørende.»

Gamle Komtesen nikkede automatisk, men slap ikke Adelaide.

Saa begyndte hun — mens alle Muskler arbejdede, som æltede hun sit eget Ansigt.

«Det var de Uhlers og Praghers første Møde, og det varslede ikke godt.

Den første Uhl kom fra Tyskland, han var

en Mand, der svirede stridt og lagde sin første Kone i Graven, og det var han ikke længe om heller. Men her paa Gaarden var Jomfru Elise eneste Datter af Mogens Pragh, og hun blev som gal efter Enkemanden. Ja, rent som gal. Og han ogsaa efter hende da, han ogsaa.

Men de maatte ikke faa hinanden — for Jomfru Elises Fader. Ikke før Uhl holdt op at svire. Han kunde jo sætte Gaard og Gods over Styr og tage Livet af hende, og det vilde Mogens Pragh ikke give sit Minde til.

Men holde op at svire vilde han ikke — eller kunde ikke. Kunde maaske ikke. Og en Midnat stod Jomfru Elise op og gik til en berygtet Spaakvind. Og hun, den berygtede, hviskede hende et Raad i Øret, saa Jomfru Elise skreg og flygtede hjem. — Men anden Gang gik Jomfru Elise til Kvinden og det samme Raad krøb som en Øgle op af den Forvorpnes Hals, Jomfru Elise løb den lange Vej hjem med Tørklædet for sit Ansigt. Og hjemme løb hun ind i Kammeret, hvor hendes yngste lille Broder paa syv Aar sov, hun kysede ham og kælede for ham og græd, til han vaagnede og slog sine smaa Arme om hendes Hals. Og Jomfru Elise fulgte alle de vise og velmente Raad som Slægt og Venner gav hende, hun vandrede paa Kirkegaarden ved Midnats-

tid og tog Muld fra Gravene, hun signede Kors og lagde dem paa Enkemandens Vej, men værre og værre svirede han. — Og naar han var ædru, laa han for Jomfru Elises Fødder og tryglede om Forbarmelse, om at hun skulde hjælpe ham, hjælpe ham, hjælpe ham! Han vilde holde op at svire, naar han fik hende, ikke før. Og gamle Hr. Mogens sagde, han skulde faa Pigen, naar han holdt op at svire, ikke før.

Tredie Gang sneg Jomfru Elise sig bort ved Nattetid, og hun fik det samme Raad.

Naa, hvad tror du, Pus — hvad tror du, det var for et Raad?»

Adelaide sad stiv og stille, al Tænken var standset i hendes Hoved, som var noget fremmed trængt ind og spærrede. Men Nina Ry trak sin Kjole sammen om sig og hviskede: «Aa, jeg er saa spændt.»

Den Gamle sænkede Stemmen, hendes Ansigtælte stod stille et Øjeblik.

«Skal jeg sige jer det?»

Tag i Hemmelighed din Broders Liv — og skær ud hans Tarme, før de er kolde. Svøb dem uvadskede i Vin — som en Aal snor sig i Strandens lave Vande — giv Uhlen den Vin at drikke og aldrig svirer han mere.»

«Aa fy,» lød det i sagte Kor fra de unge Piger. —

«Nu, saa skete det en Tid efter, at Mogens Praghs ældste Søn fandtes død i Haven, kvalt i sin Reb-Gynge. Og Jomfru Elise sørgede, ja hun sørgede saadan over den Broder, at ingen maatte røre ham uden hun, fra han var død og til han var lagt i Kiste. Og paa Begravelsesdagen var hun saa fornummet af Sorg, at hun selv bød Hendrik von Uhl et svingende Bæger Vin. Men han blev ikke svirende, endda han tømte det lige til Bunden, han blev saa syg, at de maatte bære ham ned i hans Vogn. Og han taalte end ikke Synet af Vin siden efter.

Jomfru Elise fik Enkemanden og flyttede herfra. Men forinden havde hun plantet Linden — der sagdes, hun havde gravet noget ned, ingen maatte finde, og derfor plantede hun Træet over det. Og hun signede det og sagde:

«Den Lykke, som bygges paa Broders Ulykke, er bedsk og stakket. Du skal overleve os alle og vidne over de sidste.» —

Siden blev det Hævd paa Liseminde, at Linden ikke maatte hugges. Fru Elise gaar her selv og passer paa den. Hun levede hos sin Ægtefælle paa Karup, men lykkelig var hun ikke, hun var saa vissen som Bladene om Høsten og saa liden som et Nøgle. Siden

har hun gaaet her — jeg ser hende daglig, og vi taler sammen. Hun fortæller, at hver god Gerning er en Sten til vor Bolig i Himlen, hver ond Gerning river en Sten ned. Først naar vor Bolig er færdig, tør vi flytte ind.

Men der er dem, der hellere vil rive ned end bygge op, de kommer sent i Himlen —.»

Adelaide hørte Nina hviske, at det vist varede *meget* længe, inden Komtessens Bolig blev beboet i Himlen, men den Gamle hørte det ikke, hun var mundet ud i sine Farver.

«Enhver har *sin*,» forsikrede hun. «Og ingen lyver sig Farve fra for den Høje, hvor meget vi end kan lyve os Farve til for hinanden.» — Hendes Aande strøg som giftige Kærtægn hen over Adelaides Kind. — «Du staar i blaat, Pus, som de syge Forglemmigej'er, der er groet af udpint Jord. Jeg stod ogsaa en Gang i blaat — men stærkt — nu . . .»

Adelaides Veninder lo, Uhyggen slog ud i Fjant.

«Hvad nu, Komtesse?» frittete Nina Ry den Gale, ugenert leende. «Højrødt, den haabefulde Kærligheds Farve, ikke?»

Et eneste skarpt Lyn fra de sorte Øjne slikkede et Nu al Farve af Ninas Kind. «Du staar i dunkelviolet, Barn, der er deres Farve, der drukner . . . .»

Jomfru Drøbak vimsede igen nær ind om Bænken, Komtessen fik det hurtige, halvt advarende, halvt ransagende Blik fra før, og Drøbak lo til de unge Piger.

«Komtessen er saa fuld af Plasér.»

Adelaide smilte som i Søvn.

Den gamle Komtesse sad stadig med hendes Haand i sine og smaasnakkede. «Du er et nysseligt kønt Barn, du ligner Uhlerne, ja, din Bedstefader mest. Han var en stadselig Mand, skøn som en ung Gud — de gamle Øjne sløvedes et Øjeblik, og Adelaide følte et Nu, som om Spændetrøjen om hendes Tanker løsnede, i det Nu fik hun Tid til at føle en dødelig Angst, og hendes Hjerter klappede — saa var den Gale der med Øjnene igen.

«Han har mistet meget, den gamle Mand. De er døde om ham, alle hans. Ja, de er døde. Gud har villet det, Gud har villet det, Gud har villet det, Gud har hjemkaldt dem én efter én.

Gud, Gud har hjemkaldt dem,» betonedede hun, og Adelaide nikkede lydige.

Med den lune, uklare Ondskab i Blikket spurgte hun over mod Veninderne, om de ønskede flere Spøgelshistorier.

Lilian Molbech lagde sin Arm om Adelaides Skulder og sagde Nej Tak! Nu vilde de se Haven. Adelaide følte to Strømninger brydes

i sig, men hun laa saa tungt som Bly til Stolen. Komtessen saa fra Siden paa Lilian: «Du har Forsagelsens Fold om din Mund, Barn, du bliver en gammel Jomfru som jeg, svegen, fornedret —.» Saa vendte hun sig igen til Adelaide, kælede i Stemmen.

«Hvorfor blev du ikke i Syden, Pus, hvad vilde du herhjemme?»

Adelaide saa et taaget Billede af Johan Pragh — saa hørte hun sig mumle tykt.

«Bedstefader var saa ene.»

«Han bliver nok mere ene, skal du se, Pus. Saa ene som den svegne.

Ingen er saa ene, som den Livet bedrog, Pus.»

Hun trak Vejret tungt.

«Hvad Synden sammenbinder, det holder mere end Tov og Tømme. De Uhler og de Pragher slap aldrig hinanden mere, endda de tydelig saa Ulykken. De fortærede hinanden gennem Giftermaal. De to Slægter tvandt sig om hinanden som to Slynggrene i kvælende Favntag, rundt og rundt, Slægtled efter Slægtled, til de tabte Vejret, og der gik dem Sot og Syge i Rygmarven. Uhlernes Krampe aad Pragherne, og Praghernes Rygmarvssyge fortærede Uhlerne. Det var, som om de to Sygdomme led af Elskov til hinanden, de ogsaa,

de *vilde* sig forene. Slægten var som besat — en Uhl begærede en Pragh og en Pragh en Uhl. To og to gik de til Brudeskamlen og to og to til Gravkapellet.

Din Farfar, Barn, var den første, der gjorde Oprør — Kammerjunker Hans von Uhl nægtede at ægte den Jomfru von Pragh, som hans Hu stod til. Det var en god og venlig Jomfru, jeg husker hende godt, Pus — jeg husker hende — endnu — skønt hun døde for mange Aar siden.»

Og med Ansigtet tæt op mod Adelaide gentog hun overbevisende:

«Hun døde.

Kammerjunker Hans sagde nej, hans Efterkommere skulde nøjes med den ene Arv Krampen. Saa kunde Pragherne beholde det med Ryggen for dem selv og køre i Rullestole . . .»

Jomfru Drøbak var der igen paa en af sine smaa Recognosceringsvisitter og sagde venligt afgørende, at Slægtskrøniker vist ikke morede de fremmede unge Damer, Komtessen maatte hellere fortælle en Spøgelsehistorie til — hvis da ikke Komtessen var træt, saa Drøbak skulde følge hende op.

«En Spøgelsehistorie til,» nikkede Komtessen lydig.

«Jo jo, jeg skal fortælle en Spøgelsehistorie

til.» — Og Drøbak gik igen; Komtessen saa lumsk efter, med et Smil, der knap var et Smil, blot en Antydning af Spot. Saa begyndte hun.

«En Jomfru er som et Kildevæld, Tankernes Strøm er ren og flimrende som en perleklar Kaskade. En ung, nyvoksen Jomfru er i Verdens Have lig et gudbedukket Rosenhjerter — der er kun Duft og Sødme og Dug af Guds rene Aande.

Men kommer saa Sommerdrømmene, Pus, saa bryder Strømmen ud over sit Leje — saa tørrer Guds Dug over Hjertets Spejl, saa véd hun ikke mere, hvad hun gør.

Det var der en Jomfru, der ikke vidste — det er Spøgelsehistorien, Pus, det er Spøgelsehistorien. Da Rugen redte sit blanke Haar, mødte hun sine Sommerdrømme — de havde taget en Junkers Skikkelse paa, og hun gav sig sine Drømme i Vold — hun gav sig sine Drømme i Vold, Pus. — Og om det gik Døden til Haande, det fik ikke hjælpe, der sank Guldavner fra Rugens svajende Haar, og Solen brændte.

Der er Stenlovsbud, Pus — naar ens Sommerdrømme kører i Gaarde med Manddomskusk, og Englen med Misgerningsøjet skjult under

Bunden. — Der er Stenlovsbud, som forbyder én at køre med. Det kaldes det sjette Bud!

Men min Jomfru kørte med og lod Stenlovsbudet være Bud for Sten.

Af det døde hun. For han kørte af Gaarde med alle Drømmene. Men Englen med Misgerningsøjet sprang ned og blev. Manddomskusken vilde ikke forene Sot med Syge, sagde han — akkurat som Junker Hans — akkurat som Junker Hans. Men det var ikke din Farfar — ikke den Gang!

Men nu kommer Spøgeriet, Pus» — Adelaide hørte efter, som hun vilde have hørt efter fjernt rindende Vand. Hun forstod det, der blev sagt, men hendes Evne til aktiv Indgriben var standset, som om et bestemt Punkt i hendes Hjerne laa under for et fremmed Tryk. — «Jomfruen døde, men det saa ingen. Hun gik omkring, og alle troede, det var hende. Men det var det ikke. Det var Englen med det grønne Misgerningsøje, som havde taget Plads i hendes levende Krop og blev der. Og Folk sagde, Jomfruen var bleven gal, og de kaldte det Guds Vilje.

Men Jomfruen svævede op til Gud og søgte Lindring i ham — det med Stenlovsbudet, Pus, det kendte Gud ikke noget til, det havde han

aldrig hørt noget om. Og saa er vi færdig med Jomfruen, hun blev i Gud.

Men Spøgeriet gjorde sig i Jomfruham. De skulde haft manet det ned, men det gjorde de ikke. De saa aldrig, hvordan det var fat, de løb rundt med det Bind for Øjnene, de kalder Guds Vilje. Menneskene ved ingenting, Pus — de er bare Foster under Evighedens Hjerte.

Det var Spøgeriet, der stødte din Farmor i Maven med det spidse Hjørne af en Ramme. Din Farfar var borte i mange Aar for at forvinde det — men han forvandt det aldrig. — Og Else Uhl — har du hørt om hende, Pus? Hun havde et Haar, der naaede hende til Anklens og som Guld saa blankt! Hun var trolovet med en Pragh — Spøgeriet satte Splid imellem dem — og fik den unge, hidsige Jomfru til at skære sig i Halsen med en Barberkniv, bare for at skræmme ham, forstaar du! Men Snittet gik lovlig dybt — for Spøgeriet stødte til Haanden, der førte den skarpe Kniv — og han kom til i det samme. Det gule Haar i det røde Blod! — Han fik nok for Resten af sit Liv og sad mimrende hen, til han døde som en Nikkedukke i en Gyldenlædersstol, og hun rejste bort.

Spøgeriet drev længe sit Spil — der brændte

Luer om det. Men omsider var Marken pillet ren. Næsten ren. Kun et Par Avner tilbage. De kommer nok, de kommer nok, se ikke saa forfærdet ud, Pus, de kommer nok, Englen med Misgerningsøjet bliver aldrig træt i sin Jomfruham . . . .»

«Ja, er det ikke det, jeg siger,» sagde Drøbak henne fra Bordet, «der er ingen, der kan fortælle saa morsomme Historier som Komtessen — Spøgeri i en Jomfruham, har nogen hørt Magen!»

Hun kom hen til de unge Damer og sagde, at nu var Theen serveret, og det kunde vel ikke nytte at vente paa Greven, de unge Damer maatte jo trænge til noget. Adelaide saa som i Drømme sine Veninder rejse sig. — Men først da hun følte en Arm lægge sig fast om sit Liv og løfte hende opad, saa Ninas klare bekymrede Øjne og hørte hendes friske Stemme: «Nu drikker vi The og saa kører vi hjem, du ser ikke saa rask ud, Adelaide» — først da strøg hun sig over Panden og syntes, hun havde sovet en lang, underlig urolig Søvn.

«Vent ikke paa Johan,» sagde Gamle Komtessen, hun sad endnu yderst paa Bænken og stirrede foroverbøjet paa Adelaide. «Han er paa Torp, Pus. Hans gamle Grandtante finder paa Ærin-

der for ham — en Bejler er saa klodset som en Dronte, ved du nok.

Du har vel ogsaa haft Bejlere? — Tro dem ikke, Pus, de bejler til Karup i Dag og til Torp i Morgen.»

Men Adelaide var udenfor den Tryllering, der før havde lammet hende, hun nejede gra-ciøst og sagde kort:

«Tak for behagelig Underholdning, naadige Komtesse.»

Saa satte hun sig sammen med Veninderne til Bords, mens Komtessen blev siddende ene paa Bænken, hun frabad sig The.

Drøbak konverserede.

«Komtessen skulde bare vide, hvor moderne de unge Damer er. Jeg fortalte om Linden, men Komtessen maa ikke tro, de regnede det, de lo saamæn gamle Drøbak ud og raabte Overtro». — Bøjjet hen mod de unge Piger hviskede hun, at den gamle Komtesse havde en af sine gode Dage, hun var jo næsten ligesaa klog som et andet Menneske.

Helt henne fra Bænken fastholdt de sorte Øjne Adelaide, vilde ikke slippe og kunde ikke rigtig faa fat igen.

«Overtro — saa du siger Overtro, Pus!

Ved du, hvad Overtro er?

Det er Virkning af en ukendt Aarsag. Men

saa længe ingen kender Aarsagen, er det Overtro, saasnart Aarsagen kendes, er det Videnskab — og saa tager Menneskene og gør den til Love i Naturen — og paa to Dage er det glemmt, at det nogensinde var Overtro.»

Adelaide smilede sarkastisk.

«Kan Komtessen da sige mig Aarsagen til den gamle Overtro om «onde Øjne»? Hun havde den Tilfredsstillelse, at den Gamle tav længe og blot saa paa hende — og tilsidst sagde saa sagte, at det kom som en Hvislen derhenne fra Bænken.

«Aarsagen kan vel være dig det samme — Virkningen, Pus, slipper du visselig ikke uden om.»

Adelaide lagde sin Serviet og saa trodsig paa Komtessen.

«Jeg kan forsikre Komtessen, at jeg frygter intet udover det, der korporlig vil mig ondt. Hemmelige Aarsager og mystiske Trusler har jeg ingen Respekt for, det er kun Indbildning, Sygelighed!»

«Saa hug i Træet da, Pus», nikkede Gamle-Komtessen og smilede spidst og tirrende.

Adelaide rejste sig besluttet, Nina fløj animeret op, hun vilde være med.

«Du skulde ikke, Pus», hviskede Gamle-Komtessen langsomt, hun missede frem under

halvt lukkede Laag som en Kat, der ligger paa Lur og lader som den sover. «Din Mund siger, jeg tør, men dit lille bange Pussehjerte siger, jeg tør ikke.»

Adelaide og Nina fløj af Sted efter Økser.

«La' dem bare,» sagde Drøbak, «de gør'et ikke, naar det kommer til Stykket.»

Langsomt krøb Gamle-Komtessen op ad Trappen og blev siddende paa det øverste Trin. Da Adelaide og Nina kom tilbage med Økser, de havde hentet i Brændeskuret, mimrede hun vellystent igen: «En Økse, Pus — i dine smaa Barnehænder — Du mægter knapt at bære den, siden saa svinge den. Men du vil vel ogsaa kun klappe Træet paa Kinden og sige Omforladelse, saa gør det dig ikke noget.»

«Jeg først, saa du,» kommanderede Adelaide, og Nina svang vælig Øksen og deklamerede noget om Richardt Løvehjerte den anden.

Staaende foran Træet drejede Adelaide Hovedet om mod den Gamle: «Den naadige Komtesse venter vel ikke, jeg skal hugge Træet om i ét Hug?»

«Rør det, om Du tør, Pus» — der stod en hed Glans i de gamle, sorte Øjne. «Men du ser ikke ud, som om du taalte det.»

I samme Nu Adelaide løftede Øksen, sprang Lilian ind paa hende og hviskede halvt i Graad

noget om Adelaides Bedstefader, der jo var syg. — Adelaide sænkede igen Øksen.

«Hvad sagde jeg,» lød den Gamles sprukne Røst højt oppe fra Verandatrinet. Drøbak gøttede sig, jovist saa'ent noget lagde nu engang saa'en sig selv af.

«Kan Pus pænt bære Øksen ind igen . . .» fik Gamle Komtessen lige sagt, saa løftede Adelaide Øksen og slog den af al Kraft ned i Stammen. Det skælvede helt op igennem Træet, som om det havde faaet et Stød i Hjertet, og et Suk gik igennem Løvet lige til de sidste Blade. Adelaide ruskede Øksen løs.

«Nu du!»

Nina løftede Øksen — tøvede — og sænkede den flov.

Adelaide ænsede det ikke, hun saa lidt paa Træet, derefter paa Komtessen. «Jeg venter paa Virkningen, naadige Komtesse.»

«Den kommer, Pus.»

Drøbak var altereret, Frøkenen skulde nu ikke have gjort det. — Se, ovre paa Torp stod ogsaa i sin Tid saadan en Lind, men der var det en Røn. Den tidligere Ejer, Døbel, lod den hugge om for at faa Lys i Spisestuen. Hans unge Kone havde selv sagt til Drøbak, at da den faldt med sin store Krone ned over Taget, var det livagtig, som lagde Ulykkens

Skygge sig over Huset. Og ikke en Maaned efter styrtede Døbel af Hesten og fik en Hjerne-rystelse, og det blev rigtignok til Sorg og Elen-dighed, for han, der havde været saadan en rar Mand, satte Torp over Styr med Sviren og mishandlede Kone og Børn, saa de maatte flygte fra ham, ja.

Adelaide satte sig igen til Bordet. — «Den Historie skulde Jomfru Drøbak hellere ladet den naadige Komtesse fortælle, saa havde den faaet anderledes Peber og Salt med Spøgeri og Jomfruham —»

«Ja, havde Frøkenen hørt den stakkels Fru Døbel fortælle,» begyndte den krænkede Drøbak . . .

«Saa havde jeg slaaet alligevel, Jomfru Drøbak,» sagde Adelaide med den korte Myndighed, der ikke helt passede Drøbak hos en tilkommende Frue paa Liseminde. «For jeg *vilde*. Jeg vilde slaa fast i selve Lisemindes eget Træ, at jeg ikke viger for Spøgeri af nogen Art, hvad enten det optræder i Jomfruham eller i Lindetræer». — Hun bøjede sig dybt over mod Verandaen — «at den naadige Komtesse ved det . . .»

Men Gamle Komtessen hørte det ikke, hendes ældede, forskubbede Legeme var i Færd med at krybe endnu mere ind i sig selv. Hun

stirrede fuldkommen forrykt over mod Linden, rejste sig og pjokkede hurtig hen over Verandaen — i Døren ind vendte hun sig og saa spejdende tilbage. — «Den Gule er der — Fru Elise — det kommer ikke mig ved,» hørte de hende smaasnakke, saa skyndte hun sig ind.

«Ja, se saadan var 'et altid,» sagde Drøbak resigneret, «bedst som man havde faaet snakket hende lidt Forstand til, saa gik hun lige væk i Taaget igen. Stakkel var hun —»

Nej, afskyelig, fandt Nina af hele sit Hjerte.

Adelaide saa tungt aandende efter hende — hendes Hoved var altfor træt til at tænke, det var, ligesom hendes Nervekraft slappedes totalt, da hendes Modstander gik. Men ét var hende klart, Hans von Bülow's Barnebarn var intet Minut sikker for sit Liv indenfor den gale Komtesse Praghs Omraade. Hun følte en ubeskrivelig Længsel efter Schweitz' kølige fredelige Bjergegn, hvor Pensionatet laa. I hendes Hoved rasede en forfærdelig Smerte, hun havde aldrig kendt noget lignende. I Panden, i Nakken, højt oppe i Issen og dybt inde i Øjenhulerne slog Smerten som Hamre, og der sad hende Kvalme helt op i Halsen. Hun hørte sig selv sige noget, saa gik al Bevidsthed bort.

«Jeg venter paa — Virkningen — jeg — jeg —.»

«Men Adelaide, hvad er det, du vil sige?»
raabte Nina leende.

Adelaide glippede med Laagene — vaag-
nende — Lilian hviskede noget til Drøbak, hun
gik for at faa spændt for, mens de igen satte
sig til Bordet.

Adelaide spiste ikke, hun sad blot og stir-
rede ud for sig. Hendes Fingre krammede og
krøllede Servietten, der laa paa Bordet, Aande-
draget kom tungt og hurtigt, og Næsefløjene
dirrede krampagtig. Hun blussede, saa Ansigt-
tet saa hævet og betændt ud. Veninderne saa
sky til hende, men lod som ingen Ting, skyndte
sig blot at spise og forsøgte at overvinde Uhyg-
gen ved forceret Kaadhed. Pludselig gav det
et Stød i hende, Øjnene spærredes vidt op,
hun gispede, og Fraaden begyndte at koge ud
af Mundvigene. Servietten hun holdt paa, blev
slynget Nina lige i Ansigtet.

«Adelaide!» skreg Nina.

«Linden, Linden!» græd Lilian.

De fløj op allesammen, Adelaide stod blus-
sende og snorkende foran Bordet. I rivende
Fart slyngede hun al Ting ud fra sig, Kopper,
Assietter, Theskeer og Gafler, Brød og Marme-
lader fløj imellem hinanden ud over den grønne
Plæne —.

Jomfru Drøbak kom styrtende. Hun tog

om Adelaides Hænder bagfra, Nina holdt et dryppende vaadt Lommetørklæde for hendes Ansigt — der faldt lidt Ro over hende, saa de kunde faa hende op i Salen, og liggende paa en Kanapé faldt hun i Søvn.

Ude paa Verandaen instruerede Drøbak de unge Piger. — Naar Frøken von Uhl vaagnede, maatte de lade som ingen Verdens Ting, blot se at fåa hende hjem og i Seng og saa kolde Omslag hele Natten, for det var naturligvis Varmeslag. — Ude paa Plænen gik Tjeneren Frederiksen og samlede Skaar op.

Adelaide stod pludselig i Døren og saa sig om, hun saa rød og anstrengt ud endnu. Drøbak meldte, ganske som om hun kom til i det samme, at Vognen holdt for Døren, og Nina bad hende hilse Greven, de turde ikke vente længere, da Frøken von Uhl ikke var helt vel.

Adelaide løftede Hovedet. — «Jeg! — har jeg fejlet noget?» — I hendes Ansigt saas den samme Bulnen som før, i et Sæt trak hun Vejret indefter, hivende, snorkende. — Og i næste Øjeblik sprang hun tungt og fraadende ind paa Nina, der stod et Trin lavere. Der blev et kort, vildt, larmende Haandgemæng, Adelaide kæmpede med unaturlige Kræfter imod Veninderne, Drøbak og Tjeneren. Om-sider fik de bundet hendes Hænder med Lomme-

tørklæder, og hun faldt slap sammen paa Havebænken.

«Ned i Vognen,» bad den forstyrrede Nina, «lad os faa hende hjem — bort herfra i hvert Fald —.»

«Jamen saa skal Frederiksen køre med,» sagde Drøbak — — —.

Lidt efter kørte Kammerherre von Uhls Ekvipage i strygende Galop hjemad. — Jomfru Drøbak stod og saa efter den, da den naaede «Svinget», saa hun de lyse Skikkelser rejse sig i Vognen, og Tjenerens sorte Hat rage op imellem dem. De duvede uroligt mellem hinanden, og Vognen næsten fløj —.»

«Herregud, der fik hun det igen —.»

I Solnedgangen kom Johan Pragh hjem gennem Haven. Han gik langsomt, Jomfru Drøbak saa paa lang Afstand hans Ansigts skrækindjagende Bleghed og gik ned imod ham.

«Greven har 'et ikke godt?»

Han bed Tænderne sammen og tog villig hendes Arm.

«Vi faar nok Omslag i Vejret,» sagde Jomfru Drøbak og spejdede op mod Himlen efter en lille bitte Sky — «det varsler altid saa ondt i ens Gigt, jeg kender 'et saa godt.»

«Var det endda det, Drøbak,» sagde Greven

og sukkede tungt — og som for endnu en Tid at undgaa det pinlige Emne, sagde han:

«Herskabet fra Karup var her, fortalte Gartneren?»

«Ja, jeg skulde hilse saa mange Gange! Frøken von Uhl fik lidt ondt i Hovedet af Varmen, saa de maatte tage hjem. Men ellers drak de The og havde det rigtig fornøjeligt, det var bare en Skam, at Greven ikke var hjemme.»

Han nikkede.

«Jeg kører derover i Morgen og hører til Frøken von Uhl.»

Oppe paa Verandaen sad den gale Komtesse, ubevægelig, som om Dødsstivhed havde svøbt sig om hende. Overlæben var løftet og blottede de store, bidske Tænder. Hun lignede en vindtørret Flagermus paa det kampberedte, fremstaaende Gebis.

Der kom Liv i hende, da de nærmede sig.

«Her var Fremmede,» sagde hun ud imod dem, uden først at hilse. Og i et kort Kast med Hovedet ud mod Vejen, sagde hun rustent:

«Hun er da færdig.»

Grev Pragh gik møjsommeligt, Benene svingede i Buer udad for hvert Skridt, han maatte

tage opad Trappetrinene, Drøbak ledte ham saa varsomt som en Moder.

Gamle Komtessen vendte det tørre, bidske Flagermuseansigt op efter ham.

«Du er nok ogsaa færdig.»

Saa tabte de to's Skridt sig ind gennem den hvide Sal, hvor alle de gamle Billeder tavse saa ned paa den sidste Pragh. — Den gamle Komtesse blev siddende alene og nikkede.

Aftenvinden kæmmede blødt gennem Lindens Grene, de øverste stod bronzeblanke i den dalende Sols Straaler. Den stod saa besynderlig ene i Stilheden, som var det bare den af alle Havens Træer, der hørte til her, et levende bevidst Væsen, der strakte ud og varmede sine Fingerspidser i den sidste Gløden.

Komtessens Hoved sank ned mod Skulderen, hun slappedes i alle Ledemod og stirrede som i Drømme paa Linden.

«Den Lykke, der er bygt paa Broders Ulykke, er bedsk og stakket, sagde hun, Fru Elise —»

Der gik som en sølvagtig Raslen gennem Lindens Blade, et Forbud paa Regn — det lød som om Linden svarede:

«Ja ja, bedsk og stakket —.»

EDEN

HAN vidste det! —
Grev Joackim Thorn til Galtinggaard —
at Jomfru Dorete Barnekov var ham god, til
Trods for, han havde Klumpfod.

Burde han da ikke paa staaende Time be-
give sig over til Kastrop og fremstille sig som
Bejler. Kunde han, den Klumpfodfødte, Krøb-
lingen, nogensinde vente at finde nogen anden
tilnærmelsesvis saa skøn og stor og god?

Nej aldrig.

Han burde ligge paa sine Knæ og kysse
hendes Hænder af Taknemlighed.

Hvorfor gjorde han det da ikke?

Han vidste det ikke. — Naturligvis var det

ikke den taabelige Ed fra hans Barndom, den han aflagde, før han endnu var moden til at tænke. Da blot Bitterheden over at være født molesteret og sat til Side for Jævnaaldrende fik ham til at aflægge det edelige Løfte til Gud aldrig at gifte sig, med mindre han fandt en ung Jomfru med Klumpfod, som han selv —. Han skulde dog grundig forhindre, at ogsaa hans Hustru haanede ham —.

Men det var Børnestreger, som han ikke nu regnede for noget. Han vidste, han var agtet nu af de samme, der som smaa og tankeløs onde havde gjort ham Barndommen bitter, og han havde forlængst tilgivet dem. Han vidste ogsaa godt, at han selv personlig, med Gallinggaard i Ryggen var velset i alle Hjem, hvor der var unge Døtre.

Og han for sit Vedkommende havde slet ikke i Sinde at forblive ugift og lade sit smukke Gods gaa over i en anden Linje, en vild forfløjen Gren af Slægten. — Nej, han vilde ret for Alvor tale til sig selv om Dorete Barnekov. Var der nogen Glæde ved at gaa ensom ud af Livet, barnløs og nytteløs, naar man ikke var nødt til det — naar man *kunde* blive lykkelig — i hvert Fald gøre en anden lykkelig.

Var han ikke, sin Forkrøblethed undtagen, en smuk og stadselig Mand og stod ikke i legemlig Kraft tilbage for nogen. Og selv om det med Foden var en medfødt Fejl, var der ingen Grund til at tro, at hans Børn skulde blive klumpfodfødte — han vilde se Børn og Børnebørn om sig i sin Alderdøm og dø med Forvisningen om at have gjort sin Pligt mod Efterverdenen paa enhver Maade.

Var der da noget som helst hos Dorete Barnekov, han ikke syntes om?

Nej — hans Tanke oversaa hurtig Doretets buttede noget storladne Skikkelse, blond og udpræget nordisk med det store, lyse Haar kæmmet smukt og glat tilbage, den store hvide Dug rundt Skuldre og Bryst, og bøjende opad i blændende Kniplinger. Dorete vilde visselig blive ham en god og ferm Husfrue, en fortræffelig Moder for de stærke og kraftige Børn, hun satte ind i Verden, kunde nogen Mand begære mere. Visselig kunde det ikke siges, han bar nogen brændende Elskov til hende — i saa Fald gik han vel ikke her og tænkte for og imod — men hun ejede alt, hvad der kunde forlanges af en Kvinde, hun var takkelig og kysk og huslig.

Joackim Thorn red rundt paa sine Marker

og tilsaa Hovbønderne, der syngende tumlede med det modne Korn, imellem trængte Ladefogdernes brøsiges Tilraab gennem Sangen — betydelig mildere i Tonen, naar de saa ham nærme sig, de vidste, han taalte ingen Plagerier af sine Bønder, enhver paa Jorden skulde gøre sin Gerning og ellers leve i Fred.

Han fulgte den smalle Dal et Stykke — og med ét lagde han sit Hoved tilbage, saa Solens Straaler lyste paa hans sitrende lukkede Laage og hele hans mandige, fuldskæggede, solbrunede Ansigt, tog hele hans store Vikingskikkelse med Hest og det hele, som i et glødende Favntag. — Det gik som i et Drømmesyn, eller en Drømmefølelse igennem ham, hvordan det maatte være at elske.

En brændende Kærlighed til én eneste!

Da var der vel ej Tanke for eller imod, da var der kun en salig angst Længsel efter at vide — eje — beholde og hver Dag, hver Time lykkeliggøre den Elskede. — Og føle den blotte Tanke om at miste, som en Sky for Solen. Hvorfra han saa vist anede, at Kærligheden, hvor den endelig for Alvor kom, var saadan, det vidste han intet om, han havde ingen Kvinde elsket, han vidste af. Men han fornam det i sig, en gaadefuld Anelse om, at

hun var til, som var for ham bestemt. Hun ventede paa ham, som han paa hende, og ingen af dem kunde blive lykkelige med nogen anden!

Joackim Thorn gik gnaven, lidt flov, ind mod Lunden, der afsluttede Dalen. — At en stor og velvoksen Mand i sit tredivte Aar kunde gaa og gøgle saadan i sin Tanke. Det hørte Barndommen til, men da tænkte han kun paa sin Klumpfod. De fleste Mænd, alle maaske, gik vel ind i deres Ægteskab med hin velvilige Lunkenhed, han følte for Jomfru Dorete. Og Dagene gik vel og Aarene, og man fik fuldt op at gøre med at styre og udvide sin Bedrift, holde sit Afkom i Ørene og skaffe sig nok til sin Alderdom. — Og en Gang imellem mindedes man kan hænde sine Drømme med et lille, madkært Smil.

Ja, nu skulde det være vist, nu vilde han bejle til Dorete, Tiden løb fra ham, kanske hun fik nok af at vente paa sin ubeslutsomme Bejler og tog en anden.

Han saa Kastrup Hovedgaards Indkørsel gennem den lange Allé forude. De hvide Søjler stod som Bennaale blændende imod Alléens dybe, mørkegrønne Skygge. Grev Thorn drejede sin Hest i Retning af Alléen og red op

langs drivende frodige Kornagre. Forude over Bakkerne løb Skyerne som mørke Fugle med kæmpemæssige Vinger dunklende hen over de forskellige Agre; den uhøstede Rug gik i gulhvide Hvirvler som en urolig Sø, Havren laa som et grønt Svøb over Bakken —.

Men da han kom til Alléen og netop vilde ride ind i den svale Skygge, tog det om hans Hjerte, og han aandede ud i et Suk.

Eden!

Gøgl — Barnestreger —.

Han kunde inte lade sit Liv løbe fra sig for en Taabelighed.

I Schlosz Runkelstein i Tyrol, en kvart Mil fra Bozen, sad højfornemme Jomfru Emely von Lichtenstein Schenna. Hun sad i den dybe Niche i den ydre Slotsmur, den der forbandt Pallas, Mændenes Opholdssted, med Fruerhuset. Med Albuen hvilende i Karmen sad hun og saa trøstesløs ud, saa i langelig indadvendt Tænken frem over Trætoppene, over Bjærgenes Vinkvadrater og over Innflodens Svulmen under Slotsklippen. Hendes Haar var blankt og gyldenrødt, i stride, men fyldige Krøller buklede det sig tæt om hendes Hoved,

tvandt sig indom, som vilde det egensindig holde sig til sit Udgangspunkt, Hovedbunden. Hendes Onkel, Heinrich von Lichtenstein Schenna, kaldte hende altid for «den røde Hottentot». Men Haaret passede til det fine, fregnede og sarte Ansigt med det levende Minespil og de pragtfulde gyldenbrune Øjne. Det var et klogt, et rigt begavet Væsen, der prægede det unge Ansigt, der kunde spille af Smil og Vid, naar det for en kort Stund glemte sin Ulykke. Men ogsaa kun for en kort Stund. Saa døde Glæden — det forfinede Ansigt — kultiveret gennem næsten 200 Aar, saa længe havde Lichtenstein Schenna Slægten resideret paa Schlosz Runkelstein — udskilte al skælmsk Ungdommelighed og saa lærd og strengt ud, som selve Farbror Heinrichs, hendes Lærer i Historie, Magi og Malerkunst. Og dobbelt Synd var det, at hun altid overfor Fremmede trak den sprænglærde Maske paa, det var egentlig kun Farbror Heinrich, der kendte hendes Ansigt som det naturligt var, henrivende og pikant med et ganske ejendommeligt sødt og ømt Lune over alle Træk.

Emely sad halvt skjult i Nichen og ventede paa sit Yndlingssyn — naar Rosengarten, Bjergpartiet midt i Tyrol, i Solnedgangen sprang

ud som et Kæmpevænge af svulmende lyserøde Roser, med sine højeste Spidser Penegal og Kesselkogel som et kronet Kongepar mellem alle Roserne. Hun tænkte sig, hvordan de to straalende Bjærge maaske elskede hinanden — over hele Verden fandtes bestandig to og to, der elskede hinanden, inde i Fruerhusets Buehal fandtes mellem andre Maleritriader, Triaden af de tre ædleste Kærlighedspar: Hertug Vilhelm af Østrig med hans Aglei, Vilhelm af Orleans, der omfavner Amelei og Tristan og Isolde, der rækker hinanden Hænderne. — Nu i denne Tid, hvor hun og Farbror Heinrich var i Færd med at rense og fremhæve og med Omhu restaurere de kostelige gamle Billeder, maatte de døje en haard Kamp med Husfru Agnes, Farbror Christophs tykke Ægtemage. Hun vilde absolut, de skulde udslutte det sidste Kærlighedspar, Tristan og Isolde, dette «ugudelige og troløse» Par, der elskede hinanden trods Isoldes Ægteskab med den dumme gamle Kong Marke af Kurnewal. Og i Stedet skulde de male Slotsherren Christoph og hans dydsirede Viv, Fru Agnes — der gik et skarpt satirisk Smil over Emilys melankolske Ansigt — tænke sig den hoftebrede, rødskjoldede og altid dundrende og

skændende Fru Agnes i Familie med Historiens ædlest Kærlighedspaar, jo et skønt Syn for Efterverdenen.

Emilys Blik stjal sig med ét — hun var jo kun nitten Aar — nedover til Bozen By, der laa som en stor Samling Smaaperler ved Siden af Innflodens smalle blaa Baand. I Raadhuset var der Fest denne Aften, alle hendes Frænder var der, hendes Søskendebarn, Slotsherrens eneste, forkælede Datter, den smukke Lisette Pauline havde danset til Kareten og raabt over til Emily, der stod og malede paa Triaden de tre bedste kristelige Konger: Artus, Karl den Store og Gotfred af Bouillon: «Hør du Emily, om jeg finder en Bejler til dig, maa jeg da give ham dit Ja — og sige, du er glad til?»

Rystende af Vrede havde hun vendt sig om:

«Vær glad, om du finder en Bejler selv, hjertenskære Lisette Pauline — men han maa være nøjsom og tage til Takke med din lille, kønne Krop, for noget Hjerte faar han ikke med!»

Lisette Pauline stak skvaldrende i Vognen.

Og nu var de alle borte, kun hun var ikke med. Var aldrig med. Hun sad her og søgte

at kæmpe sig til Resignationens Ro, kæmpe sit unge Hjerte til Hvile i den selvfølgelige koldsindige Tanke, at hun aldrig skulde være med. Aldrig ung blandt de unge og glad blandt de glade. Det var nu saadan. Hun vilde se derpaa med Fatalistens stoiske Kulde. — Som stod hun et Stykke ovenover sit eget Liv og saa ned paa det med rolige, koldt forskende Øjne, mens det glædesløst randt forbi som Innfloden under Klippen, noget hun vel interesseret fulgte, men som ellers ikke kom hende ved.

Ja, det var nok det, hun kæmpede for — for naaet det havde hun ikke endnu. Inde i hende stred selve hendes Ungdom imod hendes grublende forlæste Sind. Hun havde søgt i Bøger inde hos Farbror Heinrich, naar de andre gik til Vinhøstfest paa Inndalens grønne Slette, søgt og søgt om hun i Bøgerne kunde finde Svar paa, *hvorfor hun var født med Klumpfod og andre ikke.*

Men Bøgerne havde intet Svar givet, de havde derimod givet hende Tanker, hvori hun glemte sin Ulykke. Herlige Timer, hvori hun grov sig ned i Babylons og Ninives gamle Kultur, eller Indiens mystiske Verden, Muhammedanernes Fatalisme — det var den sidste,

hun særlig søgte at tilegne sig, som Helsebod for sin Sorg — eller sidst Romerrigets Forfaldsperiode til det skønhedskvalmt sank i Læstens Vederstyggelighed, i Renaissancens hede eksotisk korte Blomstring, der løftede sig saa døvende giftsvanger mod Sky, for inden Dagen var omme at synke med falmende Blade. — I Hemmelighed læste hun om Lucretia Borgia, den underlige Kvinde, Koncentrationen af sin Tid, hun, der uden Skrumpel, som et sorgløst Barn, der hverken kender ondt eller godt, stod i Forhold til sin Fader og sine Brødre og deltog i Morderplanerne mod sine egne Mænd. Hun vidste saavel, at det var usund Læsning, for det første fordi hun skjulte det, saavidt hun kunde, for sin Farbror og for det andet, fordi hun — Emily lukkede Øjnene og svimlede — derigennem ligesom inddrak en Gift, der modvirkede Fatalismens kølige Sundhed.

Og alligevel, hun havde hørt til i den Tid, hvor Aand og Lune løb som gyldne Aarer gennem Menneskenes Samvær. Hvor en Fyrst Pico de Mirandola fostrede saa vældig en Idé som at samle alle Religioner og deraf danne én, en udsøgt gennemtænkt Religion, der i sig indeholdt alle Tidens guddommelige Sandheder.

— Emily tænkte sig dem rullende i hver Religion som enkelte Draaber af Kviksølv og Fyrst Mirandolas sikre Haand samle alle Kviksølvkuglerne og ladende Sandet tilbage, løfte for Menneskenes Øjne én straalende stor Kviksølvkugle. — Desværre tog Gud ham til sig, Tidens Fylde var ikke kommen end til hans store Idé —.

Om de Ting var det, Emily kunde sidde i Timer og samtale med Farbror Heinrich. Og under Følelsen af hans og sin egen rige Aand fornåm hun sig som i et stort og rigt Hus, der bød op med mange og kostelige Retter — og da fornåm hun Fatalismens gravkolde Fred over sit Liv.

Men saa hun da Lisette Pauline smyge over de gamle forfaldne Murtinder saa let som et flagrende Rosenblad eller trippe i al sin vævre Ynde fra Sten til Sten, naar Slotsgaarden laa opblødt af Regn — da smeltede Fatalismen; Roms Pragt, Indiens Myter og Babylons Vidundere faldede for dette eneste: to smaa vel-skabte Fødder i sirlige Spring over en Slotsplads.

Gang paa Gang naar hun troede sig sikrest, kom igen det Smertestik, og Gang paa

Gang lagde Emily von Lichtenstein Schenna Fatalismens kolde Omslag over Saaret.

Hendes Skæbne var nu saadan.

Vell!

Nede flød Innfloden som rindende Sølv i sit irgrønne Dalleje, slog kokette Sving som en lunefuld Jomfru, for her under Klippen frivillig at lade sig lægge i Ægteskabets stenede Fængsel og regelmæssig brede sig ud som en Matrone en Gang om Aaret — ved Foraarstid naar Bjergene havde befrugtet den . . .

«Sidder du ene her, Barn?»

Farbror Heinrich stod foran hende, lunt smilende. Og Farbror Heinrichs Smil var faa og sjældne og gjaldt da udelukkende hans afdøde Broders forkrøblede Datter, Emily. Heinrich von Lichtenstein havde aldrig glemmt, da hans unge Hustru, faa Uger efter deres Bryllup, med en Balkon højt oppe paa Fruerhusets Mur styrtede larmende ned ad den frygtelige Klippe og lige ud i Innfloden. Det gamle Slot fra det 12te Aarhundrede var ikke alle Steder lige paalideligt. — Han havde søgt Trøst i Bøger og gav efter Evne Emily Anvisning paa den samme Indresinds Lykke, naar den ydre var nægtet. De to havde sluttet sig sammen paa Runkelstein og tumlede med Bevaringen

af det gamle Familjeslots næsten enestaaende Vægmaleries.

Farbror Heinrich fremtog noget, han havde holdt skjult bag paa Ryggen.

«Gaar de andre til Gilde, skal du have dette, som er skønnere end hele Gildet.»

Og han lod i det samme et Haandspejl skinne og lyse i Aftensolen, et Regnbuehav, der skød Glimt i Glimt som et Net af Farver!

«Nej, hvor herligt!» Hun greb uvilkaarligt efter det antikke, rigt forarbejdede og med kostbare Stene indlagte Spejl fra Renaissance. «Hvor har du det fra, Farbror, det er sjældent — og det er vidunderlig fint Arbejde.»

«Det var min Hustrus,» sagde Heinrich Lichtenstein stille. Saa skyndte han sig over det, det var jo hans Hensigt at glæde og oplive. «Det stammer fra din Yndlingstid, Lucretia af Borgias Barndom — har maaske tilhørt netop hende — der ser du Borgia'ernes Vaaben.»

Emily saa ind i Spejlet — hun mødte derinde sine egne mørkt straalende Øjne, saa to smalle blege Kinder, en lille Mund med en lys ren rød Farve, Næsens hvide, fast afgrænsede Linje med de urolige silketynde Fløje — og kom igen tilbage til Øjnenes dybe indadvendte alvorlige Tungsind. Hun glemte i et

Nu Spejlet, Renaissancen, sin Yndling Lucretia, glemte sine indvundne Tankers og Kundskabers Rigdom og Værd for den dybe Naturrens Uret — dette samme lille fintfarvede Ansigt skulde aldrig straa af Lykke! I sin nye Gave skulde hun Aar efter Aar følge et visnende Ansigt, der aldrig først havde glødet i Lyksalighedens Sol . . .

Hun saa op til sin Farbrors venlige forventningsfulde Ansigt; han havde givet hende det kæreste, han ejede, Mindet om hans Hustru, og hun skammede sig over, at hun et Nu glemte hans Hjertensgodhed for sin egen Klage. Hun rakte sin smalle, fintformede Haand op og klappede hans gamle Kind.

«Saa ofte jeg spejler mit Ansigt i det, skal jeg bede en Bøn, at du snart og lykkelig maa mødes igen med hende, du elsker, og som elskede dig. — Om end jeg selv,» — Emilys Øjne blev fugtige — «bliver dobbelt ensom da.»

Saa gik Farbror Heinrich for at skjule sin Bevægelse, da hun nævnede det kommende Møde mellem ham og hans Hustru, det han ene tænkte paa og drømte om. Og Emily saa efter ham — med Spejlet liggende glemt i sit Skød. — End ikke den Trøst var hende

forundt at haabe paa et kommende Møde, hun havde ingen Elskede haft, havde ingen at træffe hverken her eller hisset.

Træt lukkede hun Øjnene — endnu saa hun indenfor Laagenes Mørke som i et dunkelt Hulspejl Inndalens grønne Bund og Flodens lyse Søverbændel, Rosengartens røde Blomsterlød under Aftenhimlen, Flodløbets brede Kaskader nede under Runkelsteins Fod og det brogede Løv over Bjergene —.

— I et langt sovende Suk gik en Mulmbølge over Dalen — en lang Nat gled forbi som en langsomt strømmende, kulsort Flod. — Efter den kom der Lys i store Buketter som Ildblomster heftede paa en sort, i Natten stejl og truende Mur, et Tegn paa, at der var Fest i Vatikanet. Hun saa det udefra — vidste at der var Tusinder af Mennesker forsamlede derinde, hendes Fader, Paven, Alexander den 6te, hvor det gik mere end frit til. — Og i det samme er hun derinde, staar i en blaa, silkeforet Stue alene med en ung Mand, lidt ældre end hun selv, pragtfuld klædt med Haaret i tungt Brus ned over Skuldrene og Baret med lange sorte og hvide Fjer hængende helt ned over Nakken. Hvor de taler, han og hun, hvor de lover, sværger, mens de ler, halvt i

Graad, og de varme Læber mødes Gang paa Gang. Og hun viser, idet hun løfter sin Haand til Ed, sin Fod frem, en lille fin Barnefod i en Gyldennetssko. «Før skal begge mine Fødder visne, før jeg bryder min Ed og svigter min Kærlighed til dig, Pico.» — Og han gribes af samme Iver og Glød, strækker Foden frem i den lange fornemme Snabelsko: «Før skal begge mine Fødder visne, før jeg bryder min Ed og svigter min Kærlighed til dig, Lucretia.» — Saa slynger hun sine Arme om hans Hals.

«Og husk, hvad du har lovet — lad det ske snart, før mig herfra. Langt herfra.» — Hendes Øjne straalere op af Angst og Troværdighed. «Før det siger jeg dig, om en Engel kom fra Himlen og nedlod sig i Alexander den 6tes Hus, hun vilde være til Helvede fordærvet paa mindre end et Aar.»

Hun klynger sig paany til ham.

«Jeg vil det ikke, Pico — — jeg vil det ikke —»

Og den unge verdensberømte Videnskabsmand, der er til Sanseløshed forelsket i det straalende 12aarige Pigebarn, Pavens Datter, holder hende tæt ind til sig og hvisker:

«Vi har jo svoret!»

De nikker til hinanden, blege af Edens Al-

vor, ufordærvede begge to — endnu. Og han hvisker igen, kyssende hen over hendes Kind. «Eder sværges og Eder brydes. Men en Ed er et Pant, Skæbnen har i Hænde, en Dag, før eller senere, kommer den skaanselløs med sin Fordring . . . .»

Emily slog i et Suk Øjnene op, hun havde kun blundet et Minut. Det var Spejlet, der først tog hendes Blik — Lucretia Borgias Spejl! Uvilkaarlig stod Drømmen hende med ét ganske klar — og i det samme rystede hun den misfornøjet af sig. Tankegøgl! Et Fantasi-foster skabt af hendes Læsning om Borgiaernes store Rolle i Renaissancen. — Hun blev siddende, til Solen sank og Bjergenes Perlerække løb langs Himlen som en blegrød Koralkrans. Tilsidst tog hun Spejlet i Haanden og gik over Gaarden til Pallas, hvor Farbror Heinrich holdt til i den forhenværende Badesal i andet Stokværk.

Slotsherren og hans Familie kom netop fra Festen, da Emily tungt og vraltende gik forbi — hun opfangede det Smil og den naragtige Grimace, Lisette Pauline vekslede med sin Moder — og langsomt, med koldt Sind, gik Emily von Lichtenstein Schenna op til sin Farbror. I hans store Stol, under de tykke

Vokslys' lange mandelformede Flammer, foldede hun en af de store Folianter ud. Hendes fine Mund kneb sig til, alt medens inde i hende Fatalismens Gletscher skred langsomt dræbende ned over hendes Hjertes varme Blod.

Hendes Skæbne var altsaa saadan.

Vel.

Saasnart Farbror Heinrich var hjemkaldt af Gud, vilde hun med alle hans Folianter drage ind i det nærmeste Kloster. — En Række kolde ensomme Aar der —

Og Emily von Lichtenstein Schennas Saga var ude.

Joackim Thorn havde mangen god Gang styret sin Hest ad Kastrup til — stundom naet saa langt, at han var set fra Gaarden, og var dog redet tilbage. Men som Regel red han derind og blev vel modtaget. Jomfru Dorete formaaede ikke mere at lægge Skjul paa den store Elskov, hun bar til ham, hendes venlige Kornblomstøjne stod fulde af Taarer, naar han red fra Gaarden uden at have talt — som den Dag i Høsten, da han dog ellers saa bestemt havde foresat sig, nu skulde det være.

Men en sen Novembraften fandt Grev Thorn sig ene med Dorete i det store runde Taarnværelse med Gevirer paa Væggene, og Ilden saa smaat og hyggeligt knirkende i den dybe Kamin. Han vidste, de var med Vilje ladt alene, fordi de Gamle paa Kastrup nu ønskede en Ende paa hans lange Bejlerfærd.

Ja ja da.

Vilde han eje Dorete Barnekov maatte han bestemme sig nu, eller han turde ikke mere sætte sine Klumpfodder paa Kastrup. Han og Dorete havde faaet hver sin store Gyldenlædersstol hen foran Kaminilden, og paa den brede Gesims stod godt stærkt Øl, som Jomfru Dorete havde al Ære af.

Hun sad saa stille og sød og ventede med Taalmod — men vel trøstigt haabende — han havde jo vitterlig kun søgt Kastrup for hendes Skyld, saa maatte det vel ogsaa være hans Alvor med hende, om han end var noget længe om at føre det ud i Gerning.

Noget der jo ellers ikke var Joackim Thorns Vane.

Der var kun Ildens Lys fra Kaminen ud over Stuen. Og eftersom den brændte ud, ynglede et koglende Mørke, hvor igennem Doretets varme, stokroserøde Kinder luede over

mod ham. De store kraftige, men uskønne Hænder laa urolige i hendes Skød. — Joackim Thorn følte sig forvisset om, at aldrig saa snart var Ordet udtalt imellem dem, saa vilde de to rastløse Arbejdshænder gaa i Gang med at væve Lærred til hans Senge og bage og brygge til hans Bryllup.

Men der stod en stærk og levende Kraft ud fra hendes store Skuldre og faste Arme. I det flatrende Lys og med Mørket bag sig saa hun finere ud end ellers, den gule, næsten pressede Haarknude havde i Dagens travle Løben løsnet sig lidt og var bulnet ud — udslaaet maatte det være baade stort og varmt som en solbeskinnet Bølge. Joackims hele Sans legte med løse varme, duftende Haarmasser, brændende hed Hud og Læber, der presses ind imod hans, heftigere og heftigere eftersom Mørket faldt. Han vilde lægge sin Haand over hendes for nu at sige det — nu — han løftede den —.

Den faldt igen, som lagde nogen den tilbage.

Hvad gik der af ham? — Var han umandig? — Var det simpel Bejlerfrygt?

Nej, hans Hjerte slog saa roligt, som naar han red i sin Mark.

Var der nogen anden, han hellere vilde eje?

Hans Tanke gled ud, tog ligesom lange Ture indom Biveje for at se om det Elskovens Hvilested, han søgte, var andetsteds at finde — Ulrikka Juul — Elin Holmfelt — Vibeke —

Men nej, hans Tanker kom tomhændet tilbage, Dorete Barnekov var den blandt dem alle, han helst vilde eje — naar det endelig skulde være.

Det sidste kom kun som et Suk.

Et uvilkaarligt tungt Suk, hvori hans Vaande og Uvished laa.

Da løftede Dorete Hovedet — hun tøvede — saa tog hun sig sammen, kraftig, lidt mandhaftig, som hun undertiden var.

«I sukker, Joackim Thorn,» — og i uovervindelig Trang til resolut at gøre en Ende paa en Spænding, der ikke laa for hendes ligefremme Natur, saa hun lige paa ham og sagde:

«Er det Eden, I engang svor, som tynger Jer saa mægtigt, Eden om kun at ægte —»

«En Klumpfødt,» nikkede han rolig, da hun tøvede med det pinlige Ord. Han tav lidt, saa sagde han rolig og alvorlig: «Nej, den tynger mig ikke, jeg ved af, Jomfru Dorete, den blev aflagt i Daarskab — om den ligefuldt har sin

Betydning, skal jeg lade være usagt. Mere tynger det mig — —»

Han standsede.

«Nu?»

Dorete vilde til Sagen.

«I vil ikke vredes, om jeg siger det, Jomfru Barnekov.» — Der var en dyb, underlig Alvor i hans Stemme, en ubevidst Bøn om Forladelse, og Dorete vidste i samme Nu, at Lykken var gledet hende af Hænde. Flygtig gik det igennem hende — for sent — at Lykken er saa skør og følsom af Væsen, at et eneste Ord paa urette Sted kan jage den af Gaarde.

«Jeg skal ikke vredes, Joackim Thorn, sig frem, alt hvad I vil.» — Hun søgte i et sagtmodigt Tilbagetog at lokke den Flygtende tilbage.

«I ved,» begyndte han og lagde i det samme sin Haand paa hendes — og nu kunde han gøre det, nu var der intet der hindrede ham, nu han ligesom var vegen tilbage til sig selv. «— I ved, Jomfru Dorete, at jeg ikkun kom her, fordi jeg satte jer højst af alle Kvinder, jeg kender! Og jeg haabede en Dag at se jer paa Galtinggaard som min Viv —»

Dorettes Bryst gik hurtigt op og ned, hun sad med dybt bøjet Hoved —.

«Men Dag gik efter Dag, jeg vilde og vilde alligevel ikke — og først denne Stund, da I spurgte mig om Eden, gik det op for mig: nej, det er ikke den, der har hindret mig i at tale ud, men maaske det i mig, som fik mig til at sværge den! Noget i mig, dybt i min Hu, Dorete, jeg formaar ej selv at rede ud, *hvad* det er, men jeg føler, at det har Ret, og det bør lydes. Det er noget, der hvisker, at Mennesket synder, gør sig skyldig i Livets bitreste Bedrag, om det forbinder sig i legemligt og sjæleligt Samliv med en anden til Trods for, at de i deres Inderste er hinanden uvedkommende. Hint Noget hvisker til mig, at Elskov skal være som et dybt befriende Aandepust, der faar Hjertet til at sitre til dets yderste Trevl, skaber Visheden om, at *dette* er Elskov, derigennem at intet andet *kan* være eller tænkes, intet andet er at tragte efter. Det er som en stor Hovedvej, hvorfra ingen Biveje fører, foran hvilken Tanken uvis staar stille og tvivler: var den kanske mere rigtig.

Jomfru Dorete, I som har kendt mig fra min Barndom, I ved, at jeg aldrig var med de andres Løb. Men jeg fik Tid til og lærte

for Livet at lytte ind i mig selv og give hver en Stemme Foretræde. Netop mine Klumpfødter tvang mig til et dybere Indblik i Sjælens Liv og Virke end der er de fleste andre beskaaren. For mig er et Menneskes Indre lig en stor Forsamling med mange Stemmer baade høje og lave, men hint Noget er blandt dem alle saa uendelig fin og saa uendelig sandfærdig — og om andre overhører den, agende efter Døgnlyst paa deres sunde Ben —

Jeg agter ikke at gøre det!

Thi jeg ved det nu, at den, der gør det, frasiger sig det skønne og dyrebare Klenodie, Gud gav Mennesket for at skadesløsholde det for Jordlivets tunge Kampe og megen Besvær.

Det der bøder paa alt, mildner alt.

Visselig er ingen bedre paa Vej til det store Maal, hvor alle skulle være gode imod alle, end to Ægtefæller, der hver for sig fornemmer sig rigest og lykkeligst, naar den gør det gode mod den anden.

Og nu beder jeg jer saa mindelig, Jomfru Dorete, tilgiv mig, fordi jeg først forstod det nu.»

Dorete aandede dybt ud — i Mørket hvidnede Gevirerne imod de helt dunkle Vægge.

Dorettes Ansigt var hvidere end Gevirerne, men dog rakte hun ham Haanden.

«Jeg tror, I har Ret, Joackim Thorn —

Og jeg haaber til Gud, at I ej maa vente forgæves — paa den Elskov I tror paa. Men om én Ting beder jeg, lad der gaa en rum Tid, inden . . .» hendes Stemme brød sammen, Resten af Sætningen kom afbrudt og uforstaaeligt.

«Jeg rejser bort i Vinter — lad det siges, fordi jeg fik Kurven.»

Han kyssede ærbødig hendes Haand og gik.

Dorete blev staaende, til hun hørte Hovslagene ud af Gaarden, saa begyndte hun at snøfte, højere og højere — men for ikke at være helt ledig, slukkede hun samtidig Gløderne afvekslende med hun satte Stole paa Plads.

«Jeg lo ad ham, der han var Dreng — ligesom de andre.

Det er Guds Straf, ja, Guds Straf.» — Og stadig snøftende gik hun ud, det blaffede et Par Gange i de sidste Gløder i Kaminen, saa døde de hen og Natten kom.

Med Vaaren havde Emily Lichtenstein Schenna faaet en umaadelig, fast ubegrænset Arbejdslyst. Med en stor hvid Kittel paa gik hun sammen med sin Farbror og undersøgte Maleri efter Maleri, blandede Farver og restaurerede med en Nænsomhed, som kun Kunstneren udviser overfor en anden Kunstners Værk.

«Smykker du Runkelstein til din Brudefærd?» spottede Lisette Pauline.

Emily svarede hende ikke. Der var saadan en Fryd i at se sin egen kunstneriske Evne vokset fra sidste Aar, Emily greb sig i at nynne nu og da, naar hun stod oppe paa Stilladset — og var Farbror Heinrich ogsaa til Stede, staaende paa et andet Stillads, sprang deres Glæde over Arbejdet ud i en vittig og aandfuld Spøgen eller smaa Stiklerier til hinanden. Af og til kom der Fremmede, Tilrejsende, som fik Tilladelse af Slotsherren til at bese den gamle Borg. Det var da altid Heinrich von Lichtenstein, der fremviste sin elskede Fødegaard og forklarede dens mange og ældgamle Vægmaleries, der stammede fra Slægten Vintlens Tid i det 13de Aarhundrede — i det 14de Aarhundrede allerede en anselig Alder.

En Dag havde Emily staaet alene en Tid og arbejdet paa Triaden, de tre største Uhyrer af Kvinder: Hilde, Uodelgart og Rutzo, et barmt Værk af kvindelige Kæmpelemmer, der forvredne strakte sig lige til Loftet. Værket morede hende, hun savnede kun sin Farbror for at lade sit Vid spille — da hørte hun hans Skridt og uden at vende sig, raabte hun ham i Møde.

«Farbror, til Straf fordi du svigter mig, har disse tre Uhyrer bestemt, at du skal ægte en af dem, du kan selv bestemme hvilken.»

«Emily!»

Hun vendte sig om, hørte paa sin Farbrors Stemme, at der var noget paa Færde — og smilende over hele sit unge, sarte Ansigt saa hun ned imod Farbroderen og en Fremmed. En Nordbo, det saa hun straks, en blond fuldskægget Herkules, og hendes Flovhed tabte sig, før den rigtig var begyndt, Sydens Adelsbarn regnede ikke rigtig en Nordbo med. — Men det gik som et pludseligt Stød igennem hende, da han begyndte at gaa henimod Rækværket.

Den blonde Herkules — — havde Klumpfødder! — — —

Grev Joackim Thorn gik som i en Drøm

den Dag — det var kommet som noget selvfølgelig, at den unge Slotsfrøken blev den, der viste ham det gamle Slot. Da de begge havde Klumpfødder holdt de fortræffelig Trit med hinanden. — Et Øjeblik viste sig nok et flagrende nyfigent Pigebarn med brændende Øjne og unaturlig høj Barm, hun blev ham præsenteret som Slotsherrens Datter, Lisette Pauline. — Løbende foran i de gamle Stuer mindede hun ham om Lygtemændene hjemme paa Danmarks Heder, de, der hoppende og blafrende søger at lede den Vandrende vild. Men han havde sine Klumpfødder, han var ikke saa let at lede vild.

Desuden var der noget for ham overvældende i, her, i et fremmed Land, blandt Mennesker han aldrig før havde kendt, at træffe en ung Kvinde, han syntes var som hans daglige Omgangsfælle helt fra hans Barndom. Og hun syntes at finde det samme i ham. Det maatte vel saa være det samme Skæbnens Mærke, Klumpfødderne, der gjorde det.

Hun gik med ham i det Vintlerske Sommerhus og viste ham Slottets Skat «Tristan-Cyklus»'en, den lange Række Vægmalier, der gengav hele Tristans og Isoldes Kærligheds-Historie.

Ved hvert Billede stod de længe. — Meget længe ved det Billede, hvor Tristan sniger sig, beluret af sin Ven, Marjolo, til Isoldes Kammer. Og længere og længere for hvert. Smilende ad Tristans Klogskab, hvor han i Tide bemærker Kong Markers Skygge fra Træet, hvor han er krøbet op for at belure de Elskende — eller der hvor Kongen strør Mel i sin Hustrus Sovekammer og Tristan i et eneste Spring sætter over Gulvet til sin Elskedes Leje.

Staaende ved Vindueskarmen maatte Emily forklare Joackim Thorn det sidste Billede, han ikke forstod. Hun gjorde det med fin og vel-lært Taktfuldhed, ledsaget af et lille skælmsk Smil —:

«Kong Marke havde nu omsider fattet Mistanke til sin Dronning, han førte hende paa et Skib til Karlium, hvor Gudskendelsen skulde finde Sted. Men Tristan havde forinden, paa Isoldes Raad, klædt sig ud som Pilgrim. Og da Dronningen skulde gaa i Land, forlangte hun at bæres ind af den fattige Pilgrim. Tristan bar hende i Land, men faldt med hende paa Bredden, saa de laa Side om Side i Sandet. Og da kunde Dronningen med god Samvittighed aflægge Eden paa, at hun ikke havde

hvilet ved nogen anden Mands Side end sin Gemals og den fattige Pilgrims . . .»

Emily viste paa Maleriet, hvor den skønne underfundige Dronning netop sværger.

«Min Frænke, Fru Agnes, vil have den let-sindige Dame malet over,» sagde hun smilende. «Men ak, om man skulde male al Let-sindighed over i denne Verden, da fandtes der visselig ej Farve nok.

Hvorfor da de to, som dog elskede hinanden.»

Hun sagde det med en egen blød Medfølelse, der fik Joackim Thorns Hjerte til at banke.

«Jeg vilde foretrække, de havde haft Lov,» sagde han saa med ægte nordisk Sympati for det grundige.

Der fødtes et lysende Skælmeri paa hendes fintbegavede Ansigt, og de gyldenbrune Øjne lyste, dunkle og forførende varme.

«Kunde de to gøre for, at de var saa uheldige at drikke af den Kærlighedsdrik, der var bestemt for Kong Marke. Og hun var dog Tristan tro, den eneste hun elskede —.»

Hun saa lidt paa ham, knipsk smilende.

«Grev Thorn tykkes alligevel, det havde været sædeligere, om hun havde ægtet fire

Mænd efter hinanden, saa hastigt som de kunde dø. Og svoret dem Troskab til evig Tid, allesammen — ej sandt?»

Han lo — og vidste ikke, at han længe saa ind i hendes Ansigt, til hun rødmede saa op til Billedet og igen fandt noget at sige.

«Jeg har vel ej heller noget at sige til Forsvar for den, der bryder sit Ægteskabsløfte. — Men én stor Kærlighed, *saa* stor, at Mindet lever Aarhundreder efter i Sange og Kunstværker, den har vel haft *sin* Ret til at leve, den og — — —»

Grev Thorn blev længere Tid i Tyrol, end han havde tænkt. Og hver Dag red han langs Innfloden ud til Runkelstein — han saa Løyets Udspring som gennem en Taage, talte med alle Mennesker som var han en fjern Slægting af sig selv — og kom i Minutter til fuld Klarhed og lo deraf. Foran alt og alle saa han alene Emily von Lichtenstein Schennas ejendommelige kortkrøllede Hoved, den kyske Mund med den rene røde Farve og til Ansigtets Bleghed de pragtfulde Øjne, der i Aftenens Dunkelhed, naar han red derfra, straaledede som Baal.

Og han havde en livsalig sikker Tro paa, at hun var hans, var den han havde ventet

paa, den der var for ham, af alle Magter forudbestemt, og en vidunderlig Lykke var det, at han havde truffet hende. Hvor let kunde det ikke være gaaet saadan, at den Rejse aldrig var bleven. Og han var paa Forhaand taknemlig for den Belønning, der i et Liv med Emily ventede ham, fordi han havde lyttet indefter — og fulgt.

De sad sammen en Aften i Nichen, hvorfra de havde saa skøn en Udsigt ned over Inn-dalen. Rosengarten begyndte ganske fint at gløde rødt —.

«Er der saa herligt i Danmark, Grev Thorn?» spurgte Emily.

«Aa nej, det er der vel ikke. — Og dog, naar Bøgen løves, og Mosekonen brygger, og Engen ligger derunder som under et blødt dunet Slør — og Frøerne pludrer i Grøfterne og Nattergalen synger om Kærlighed — da er der visselig en Sommernatssjæl som I, Jomfru Emily, vilde føle jer baade betaget af som og i Slægt med.»

«Tror I?»

Der var saa megen Forjættelse i de to smaa Ord og det løftede Ansigts varme, glade Smil; Joackim Thorns Hjerte tog til at banke.

«I er glad for jert Land,» sagde hun og

saa kærligt paa ham. «Og da tror man saa meget om det, ikke altid som det ser ud til, men som vi elsker det til. Jeg har altid troet — tidligere — at Rosengarten var Verdens Midtpunkt — og med Blikket fæstet paa dets Rødme derude skulde jeg fredelig dø — som intet andet Sted i Verden.»

«Tror I det endnu, Jomfru Emily?» Han tog hendes Haand, hans Hjerte slog, saa det saas udenpaa den stramtsluttende Vams. Og Emilys kloge, altskuende Øjne saa det, hun rødmede derved — og slog sine Øjne op imod ham, frimodige og dog undselige. Et Spil af berusende usløret Elskov og øm kærlighedsfuld Tillid tilsat med sin rige Aands spøgende Forstaaelse af baade ham og sig selv. Og det fløj igennem Grev Thorn — i et Glimt kun, hvori han saa Dorete Barnekovs røde Hænder og de buldne Kinder under det stramme Haar — nej, det *er* ikke nok, at Kvinden kan brygge og bage, føde vore Børn og følge vor første lunkne Kalden, hun *maa ogsaa* kunne smile Jubel og Galskab ind i vor Sans, som vi i hendes. — Da først er der Henrykkelse i Elskoven, og Varme nok for alle Aar —.

«I har ikke svaret mig, Emily,» hviskede han.

«Nej — for I saa slet ikke ud, som om I ventede noget Svar, I faldt jo rent i Staver —.»

«Har jeg gjort andet i den sidste Maaned — end ventet Svar?»

Hun ventede lidt — saa sagde hun sagte.

«Jeg tror godt, jeg kunde dø fredelig i Danmark — om jeg kom til at ligge i min Grav — ved Siden af jer.»

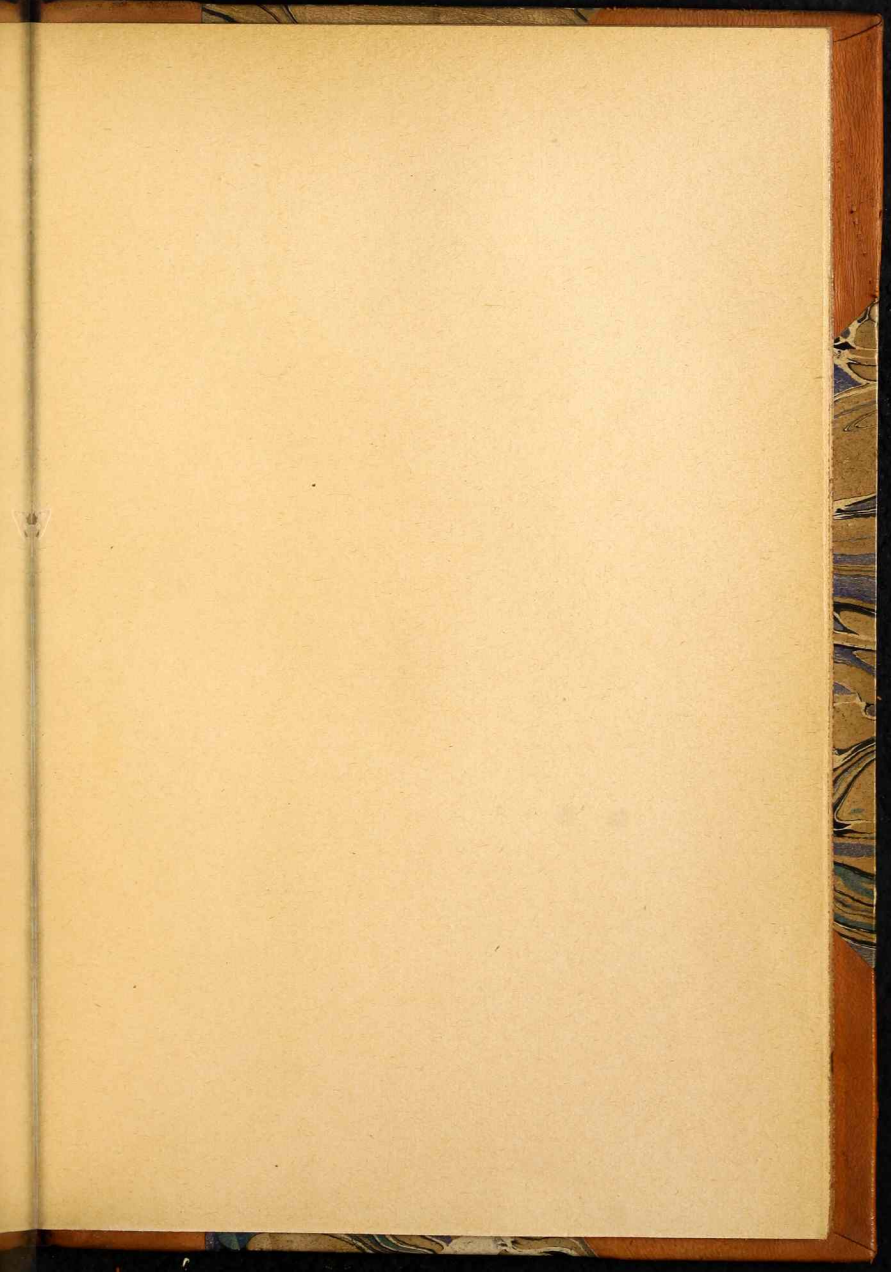
Saa tog han begge hendes Hænder og løftede hende op.

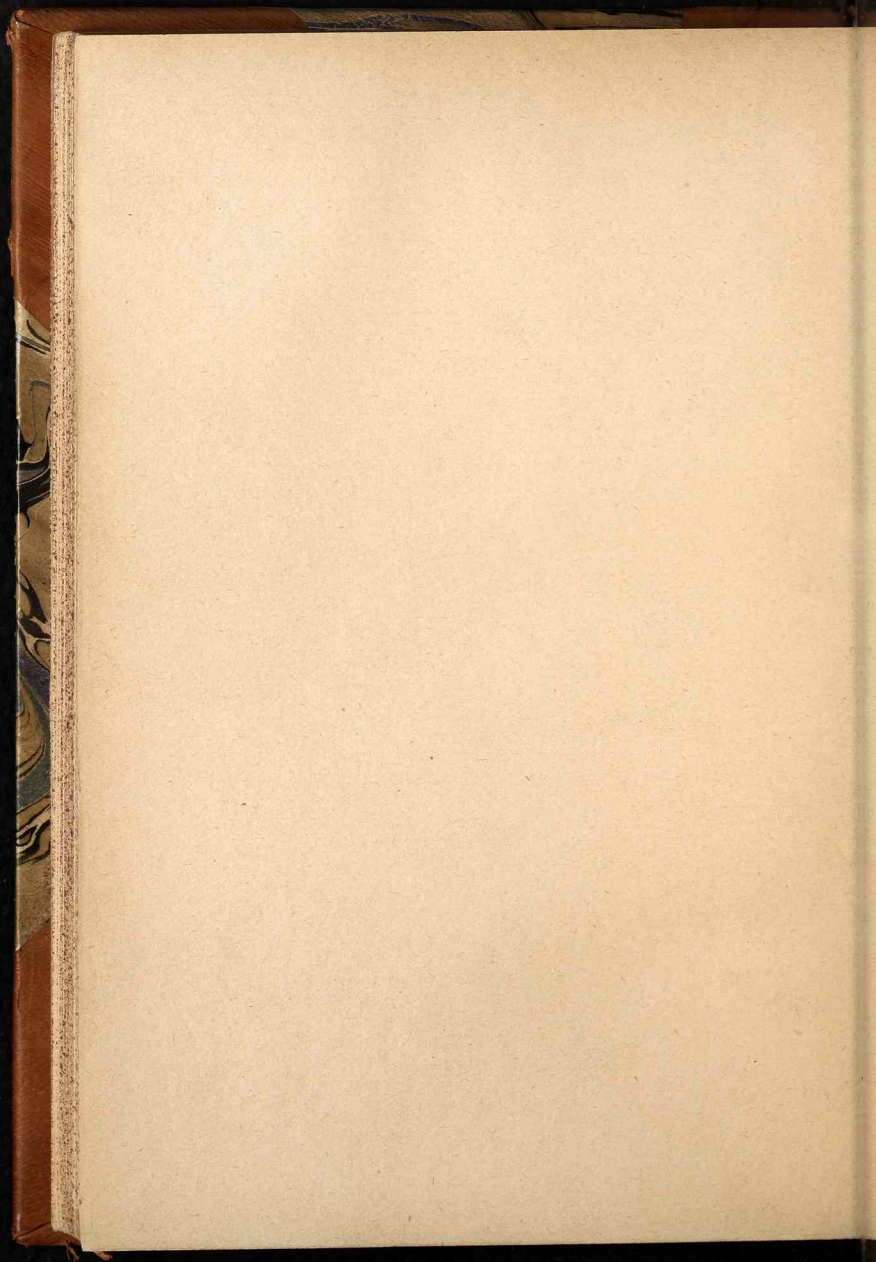
«Det er meget for tidlig at tænke paa Graven — vil I leve mange Aar. med mig først, Emily?»

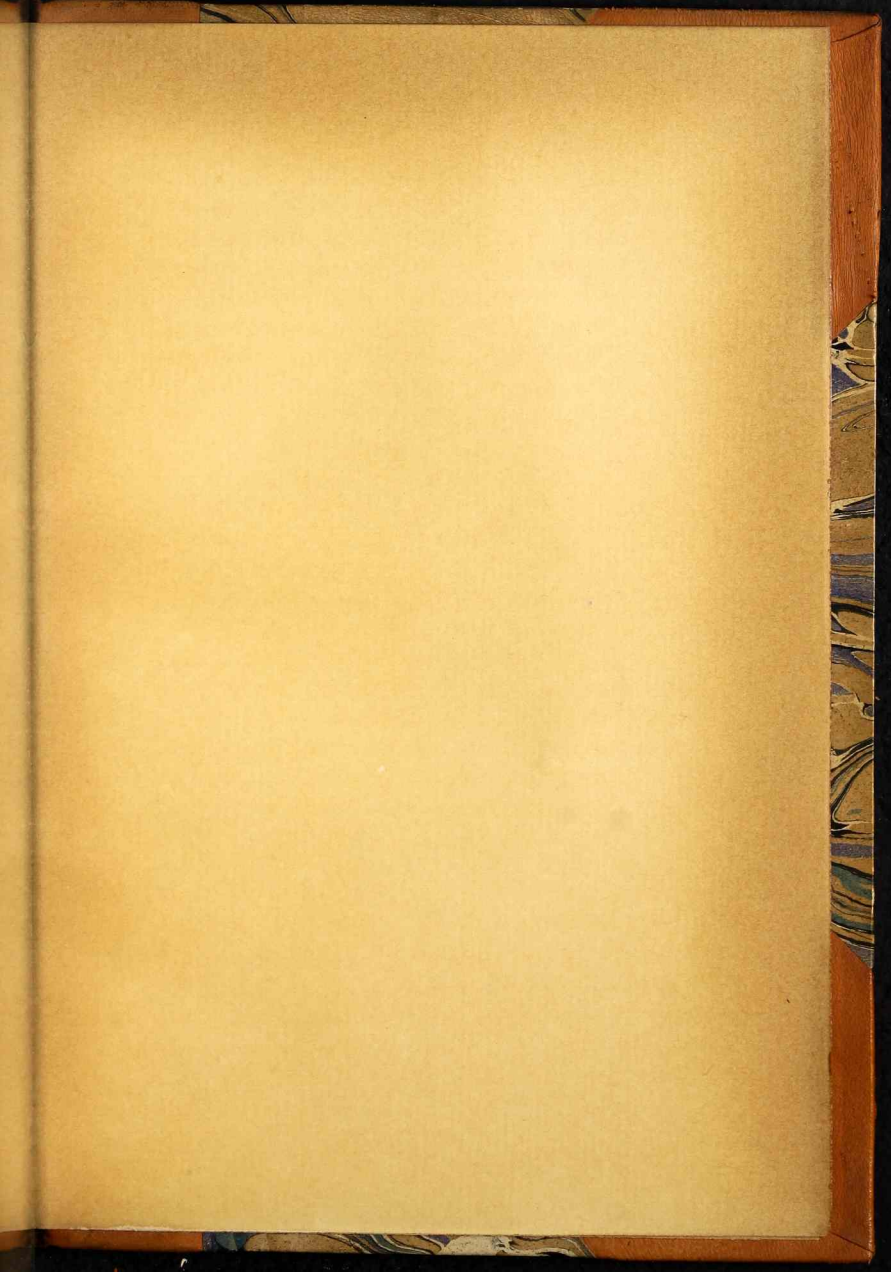
Hun blot nikkede — og han bøjede sin Herkulesnakke dybt og kyssede hende. Og Verden forsvandt, Rosengarten, Dorete og alt, hvad han før havde kendt, han vidste, han havde sikret sig det skønneste og kosteligste Klenodie, Gud gav Menneskene: Lykken i Ægteskabet!

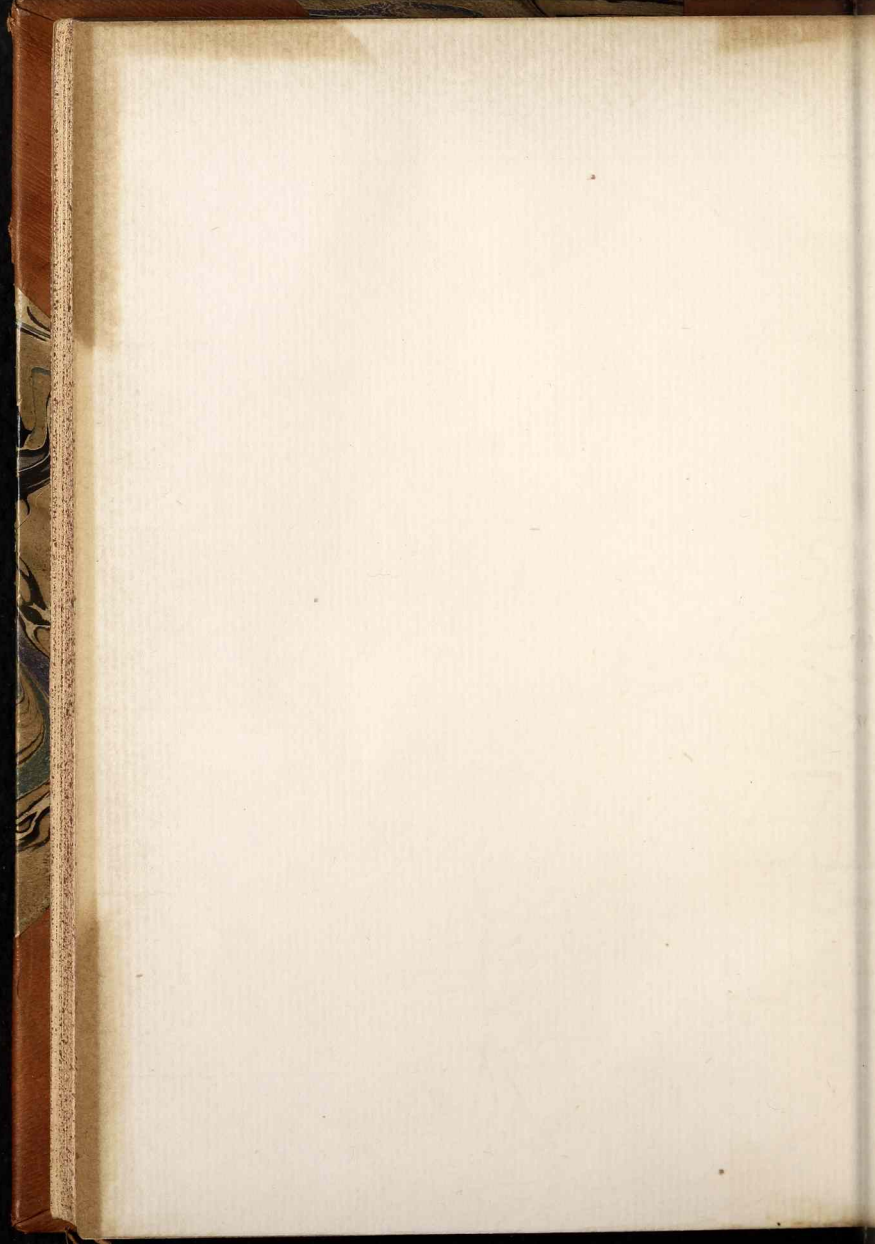
Det, der bøder paa alt, mildner alt.

OSCAR
JACOBSEN

